

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Augusztus 15.
VIII. évfolyam, 217. szám.

Kedd

A világsajtó szerint:

A salzburgi tárgyalásoknak meglepetésszerű eredményei lehetnek

Ciano jelentést tett Mussolininak a megbeszélésekről - Moszkvában megkezdődtek a vezérkari tárgyalások - Svájc, Norvégia és Svédország ragaszkodnak semlegességükhöz - Berlinbe utazott a danzigi népszövetségi főbiztos - Mit mondott az ausztráliai miniszterelnök? - Nemzeti katasztroft állítanak fel Angliában - Újabb angolellenes tüntetések Kinában

Ciano gróf visszarepült Rómába és azonnal jelentést tett megbeszéléseiről Mussolini miniszterelnöknek. Ebből és abból a tényből, hogy a megbeszélésekről még nem adtak ki hivatalos jelentést, arra következtetnek, hogy a salzburgi találkozó jelentőségében messze felülmúlja a szokványos vizitét. Az sincs kizárva, hogy a hivatalos jelentés kiadandó szövegét a Duce-nak is bemutatják és csak az ő hozzájárulása után fogják kiadni. Mindezek csak olyan feltevések természetesen, amelyeknek nincs biztos tárgyi alapjuk, de azt igazolják, hogy a Ciano-Ribbentrop találkozóhoz a következők is lesznek és pedig az angol lapok szerint, rövid időn belül jelentkező esetleges meglepetésszerű olyan eredményei, amelyek alapos változást idézhetnek elő az európai helyzetben.

— Moszkvában megkezdődtek a vezérkari tárgyalások, amelyek egyelőre csak ismeretlen jellegűek voltak, de mártól kezdve rendszeressé válnak.

— Az új spanyol kormány átvette hivatalát és első intézkedése római követének kicserélése volt. — Motta szövetségi tanácsos, volt szövetségi elnök félreérthetetlenül leszögezte, hogy Svájc nem kívánja a nem kért biztosítékadást és vizitáció esetén attól kér segítyt, akitől akar, mert a semlegeséget tartja egyedül helyénvaló politikának.

— Hasonlóképpen nyilatkoztak tegnap Koht norvég és Sandler svéd külügyminiszterek is. — Göring és Brauschitsch után a haditengerészet nevében von Raeder vezértengernagy is nyilatkozott, legyőzhetetlennek jelölve a német haderőt.

Részletesebben egyébként a következőkben számolunk be az elmúlt nap eseményeiről:

VÉGET ÉRTEK AZ OLASZ-NÉMET MEGBESZÉLÉSEK

(SALZBURG.) A több napon át tartó olasz-német megbeszélések tegnap véget értek. Ciano és Ribbentrop külügyminiszterek ugyanis tegnap délelőtt még egy látogatást tettek Hitler kancellárnál és azután visszatértek Salzburgba, ahonnan az olasz kormány megbízottja repülőgépen Rómába utazott vissza. Megelőzőleg azonban részt vett még a Hotel Österreichischer Kof szálloda disztermében rendezett villas-

reggeli, amely után újabb megbeszélés következett egészen Ciano gróf elindulásáig. Az olasz külügyminisztert Ribbentrop ünnepélyesen bucsúztatta, amikor is számos előkelőség között résztvett Attolico berlini olasz nagykövet is. Ciano a repülőgépen magával vitte von Mackensen római német nagykövetet is. A gépet a római repülőtéren Starace fasiszta párti főtitkár, a német követség egész személyzete, valamint Japán, Magyarország és Spanyolország megbízottai fogadták. Az olasz külügyminiszter megérkezése után, délután 5 órakor azonnal a Palazzo Venezia-ba sietett, hogy jelentést tegyen a Ducenak.

A nemzetközi sajtó rendkívül nagy érdeklődéssel fogadja a Salzburgból, Rómából és Berlinből érkező és a megbeszélések lefolyásáról szóló híreket. A francia lapok, amelyek különben a legkülönbözőbb kommentárokat fűzik a tárgyalásokhoz, továbbra is nagyon borulátón itélik meg azokat. Szerintük a két totális állam külügyminiszterei újabb nemzetközi bonyodalmak szításán fáradoznak, annak ellenére is, hogy állandóan a békéről beszélnek. London teljesen tanácstalan és nem is igyekszik megfelelő magyarázatokat keresni, még kevésbé „megfelelő” elrendszabályokat életbe léptetni, mert túlságosan nagy a felelősség. Legalább is így írnak számottevőbb lapjai. Ezzel szemben az olasz sajtó

teljes sikerről ír és arról a meglepetésről, hogy Ciano elutazásával egyidejűleg nem adtak ki hivatalos jelentést. Ez a Giornale d'Italia szerint igen nagy jelentőségű intézkedés is, de semmi esetre sem az, amit a demokrata sajtó ír. Azt ugyanis, hogy a két ország kormányai nem mindenben értenek egyet.

A Völkischer Beobachter véleménye az, hogy

ez a találkozó utat adott a fantasztikus találgatásokra, amelyekben a francia és a lengyel sajtó vezetnek. Ez utóbbiak különös igyekezettel költik a meséket. A sok képződménnyel szemben az igaz az, hogy Ciano és Ribbentrop az időszerű kérdéseket beszélték meg és a közös lépéseket a sürgőssé vált pro-

blémák elintézési módjait illetően. Hasonlóan ír a Berliner Börsenzeitung is, amely megjegyzi, hogy a két külügyminiszter nem kötött új megállapodásokat, mert azokra a legtökéletesebb összhangot tekintve nincs és nem is lesz szükség.

Megkezdődtek a moszkvai vezérkari megbeszélések

(MOSZKVA.) A brit-francia-orosz katonai kiküldötték első megbeszélése tegnap kezdődött Vörösloft marsall elnöke mellett a moszkvai hadügyi népbiztosság nagytermében. Az első tárgyalások csak tájékoztató jellegűek voltak és az érdembeli tanácskozások tulajdonképpen ma délelőtt indulnak meg és tartanak rövid megszakításokkal naponta kétszer, addig, amíg a megállapodás létre jön.

A NEWS CHRONICLE SZERINT BECK ELKERÜLHETŐ NEK TARTJA A HÁBORUT

(LONDON.) A News Chronicle szenzációs cikket közöl varsói munkatársa tollából. E szerint a lengyel külügyminiszter legutóbb odanyilatkozott, hogy nem tartja elkerülhetetlennek a háborút, mert a danzigi kérdést el lehetne fejezni beavatkozás nélkül is intézni. Természetesen ehhez első-sorban is

a brit kormányzat támogatása, másodsorban a német kormány engedékenységére van szükség. Ez év március 28-i beszédében választottam azt a jegyzéket, amelyet Berlinhez intéztünk és amelyet a legteljesebb békülési hajlam szelme hatott át. Erre azonban Berlin részéről nem érkezett felelet — mondotta Beck — és így nem csoda, ha a mi kormányzatunk nem ismételte meg az ajánlatot.

A lap szerint Beck minden bizonyára érzi a nagy felelősséget és ezért igyekezett a lehető legóvatosabban nyilatkozni. Ugyanakkor Londonból közlik, hogy

Beck tegnap hosszú megbeszélést folytatott a varsói angol nagykövettel, amelyről nem adtak ki

Az Angriff azt írja, hogy a salzburgi megbeszélések nem jelentenek meglepetést azok számára, akik Berlin és Róma egymáshoz való viszonyát ismerik, ellenben aggodalmat keltenek azokban, akiknek lelkiismeretük a bekerítést tekintve nem tiszta.

Ugyanakkor Rómából közlik, hogy Ciano grófot a repülőtéren a hivatalos előkelőségeken kívül nagy tömeg is várta, amely óriási lelkesedéssel fogadta. Végül Párisból jelentik, hogy a francia sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a találkozásnak. A Petit Parisien azt írja, hogy

a két totális állam külügyminiszteri találkozója rövid időn belül nagy kihatással lesz az európai helyzetre, de nincsenek kizárva az esetleges hirtelen bekövetkező meglepetések sem.

Ezt a véleményt közlik a londoni vasárnapi lapok is, amelyek közül a Sunday Times azt írja, hogy

most már bizonyos, hogy a danzigi rendezést illetően a közös eljárás módjait beszélték meg. Kétségtelen, hogy Róma és Berlin között itt is a legteljesebb összhang uralkodik.

ugyan hivatalos jelentést, de amelyet beavatottak nagy fontosságúnak mondanak, mert Beck állítólag késznek nyilatkozott egy esetleges közvetlen tárgyalás megkezdésére is.

LETETTE AZ ESKÜT AZ ÚJ SPANYOL KORMÁNY

(BURGOS.) Az új spanyol kormány tegnap tette le az esküt a Caudillo kezébe és ezzel egyidejűleg átvette az ügyek vezetését. Ugyancsak Burgosból közlik, hogy a madridi chilei követség és a spanyol kormány között a viszony nagyon feszültté vált.

A chilei követség ugyanis nem hajlandó kiadni azt a 17 köztársasági menekültet, akik a követség épületében kerestek menedéket. Arra hivatkozik ugyanis, hogy a polgárháború alatt sok nemzeti menekültet rejtegetett és éppen úgy nem szolgáltatta ki őket a köztársaságiaknak.

Végül Madridból közlik, hogy a kormány első intézkedése az volt, hogy a római követet belső szolgálatra hazarendelte és helyébe Gambara tábornokot nevezte ki.

MOTTA NAGY BESZÉDE

(BERN.) Motta volt szövetségi elnök, most szövetségi tanácsos nagy beszédet tartott, amelyben többek között a következőket mondotta:

Svájc készen áll arra, hogy fegyverrel védje meg függetlenségét és határait. Ez azonban nem jelenti a háború himnuszát, hanem ellenkezőleg, a béke dicséretét és szeretetét, mert egészen más a támadás, mint a védekezés. Svájc védekezik és senkinek sem siet segítségre egy általános vizitáció es-

tén. A maga számára is attól kér majd segílyt, akitől akar, de eleve tiltakozik minden nem kívánt biztosítékkadás ellen, amely csak kellemtelen helyzetet teremthet számára, olyat, aminőre nincs szüksége.

AZ ÉSZAKI ÁLLAMOK KÜLÜGYI VEZETŐINEK NYILATKOZATA

(STOCKHOLM.) A svéd-norvég határon felállított emlékmű előtt tegnap ünnepség volt, amelyen részt vettek Norvégia és Svédország külügyminiszterei, valamint Dánia belügyminisztere is. Koht norvég külügyi vezető hangsúlyozta, hogy az északi államok számára csak egy út mutatkozik és az nem más, mint a pártatlan semlegeség. Utána Sandler svéd külügyminiszter ismertette kormányának hasonló álláspontját, végül a dán belügyminiszter hangoztatta, hogy Dánia is csatlakozik ehhez a felfogáshoz.

KÖZÖS GYAKORLATOK GIBRALTÁRBAN

(GIBRALTÁR.) Az állandó jellegű brit és francia katonai megbeszélések során Anglia és Franciaország kiküldöttjei megállapodtak abban, hogy legközelebb angol-francia hadgyakorlatokat tartanak Gibraltár közelében, azzal a céllal, hogy megállapítsák a sziklaerőd erősségét. Francia gépek Marokkóból kiindulva támadni fogják Gibraltárt és az angol léghajókat fognak védekezni.

RAEDER BESZÉDE A TENGERÉSZ-NAPON

(HAMBURG.) H. C. Raeder német vezértengernagy a tegnapi tengerésznapon nagyobb beszédet tartott, amelyben hangoztatta, hogy a helyzet igen feszült, még feszültebb, mint 25 évvel ezelőtt volt, de a német tengerészet feladata magaslatán állva nyugalommal várja a Führer parancsait, mert tudja, hogy a német haderet legyőzni nem lehet.

A SALZBURGI TANÁCSKOZÁSOK JELENTŐSÉGE

(SALZBURG.) A DNB jelenti: A két külügyminiszter tanácskozásai a két országot érintő összes politikai kérdéseket felölelte, elsősorban is a danzigi kérdést, amelyet a dolgok természetének megfelelően rendes módon kell megoldani. Németországot ez a kérdés nemcsak saját becsülete szempontjából érinti, hanem a Lengyelországban élő németek szempontjából is. A tanácskozások beigazolták, hogy a két ország külügyminisztereinek felfogása teljesen azonos és a legkisebb nézeteltérés sincs közöttük. Ciano egyébként Salzburgból jövet Mackensen római német nagykövét társaságában repülőgépen már vissza is érkezett Rómába.

Rómából jelenti a DNB, hogy az olasz sajtó teljesen komolytalanul minősíti

a külföldi lapok azon híradásait, hogy a tengelyhatalmak ügyében a legkisebb ellentét is lehetne. Róma teljes mértékben magáévá teszi Berlin álláspontját, ugyanúgy, mint Berlin Rómát a Földközi-tengerre vonatkozó igények tekintetében. A blokk törhetlensége a legkisebb kétséget sem szenved és önmagukat állítják azok, akik ilyen feltevésekben bizakodnak.

BURCKHARDT BERLINBE UTAZOTT

(DANZIG.) (Rador.) Burckhardt népszövetségi főbiztos szombaton Berlinbe utazott. Beavatottak szerint Burckhardt kihallgatáson jelenik meg Hitler előtt, ami sok kommentárra ad alkalmat.

A DANZIGI „BÉKEFRONT” ÁLLÍTÓLAGOS LEVELE

Ugyancsak Danzigból jelenti a Havas, hogy egy danzigi titkos szervezet, az úgynevezett „Békefront” állítólag levelet intézett Forster danzigi hitlerista körzetvezetőhöz, amelyben órást emel a Danzig körül követett német politika ellen és kijelenti, hogy a világ békességét nem volna szabad megzavarni a danzigi helyzet kiélezésével. Van Danzig

lakosságának olyan része is, amely a békét fontosabbnak tartja, mint a mai helyzet megváltoztatását. A Havas híradása a legkomolyabb megerősítést igényli.

A francia és angol sajtó sokat foglalkozik a danzigi helyzettel, illetve a salzburgi tanácskozásokkal és megállapítja, hogy a feszültség csak még jobban fokozódott. Dormesson a Le Figaro hasábjain kiemeli, hogy az utóbbi két év során Németország területét Európában kétszáz ezer, Olaszország pedig 27 ezer négyzetkilométerrel emelte, afrikai területszerzéséről nem is beszélve. Németország Danzig ügyében újból a szudéta kérdésben elfoglalt taktikáját akarja alkalmazni és éppen ezért teljes mértékben résen kell lenni.

CSÁKY MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER SALZBURGBAN

(SALZBURG.) (Rador.) Beavatottak szerint Csáky magyar külügyminiszter Salzburgból még Ciano odaérkezése előtt eltávozott. Azok a hírek tehát, hogy Ribbentrop és Ciano megbeszélésébe is bekapcsolódott volna, nem felel meg a valóságnak. Más hírek viszont ennek az ellenkezőjét tudják.

FORSTER ÚJBÓL HITLERHEZ MEGY KIHALLGATÁSRA

(BERLIN.) (Rador.) Forster danzigi nemzeti szocialista körzetvezető állítólag ma ismét Berchtesgadenbe utazik és beszámol Hitler birodalmi vezérnek a danzigi helyzet legújabb fejleményéről. Forster legutóbbi beszéde óriási feltűnést keltett és már akkor híre járt, hogy beszédét a Führer hozzájárulásával mondotta el. Ha újabb utjának híre igaz, úgy ez az idevonat-

kozó híradás megerősítését jelenti, egyben pedig újabb fejlemény Danzig ügyében, amely a most lezajlott salzburgi külügyminiszteri találkozó után csak még fokozottabb jelentőséget nyer.

A LENGYELORSZÁGI EZÜST-PÉNZHIÁNY

(VARSÓ.) (Rador.) A Havas jelentése szerint a hatóságok teljes erővel folytatják a hadjáratot a lengyel pénzügyi akció elhárítására. Szombaton több lengyelországi német pénzügyintézetnél tartottak házkutatást és jelentős ezüstpénzkészletet foglaltak le. Több letartóztatás is történt. A Havas iroda ugyanakkor kiemeli, hogy a lengyelországi németek egyrésze lojális magatartást tanúsít és törekvéseiben támogatja a lengyel kormányt. Ez a mozgalom most még jobban szervezkedni akar. A salzburgi és berchtesgadeni megbeszélésekkel kapcsolatban a lengyel sajtó igen tartózkodó magatartást foglalt el és csak szükségzavutudósításokat közöl.

Ugyancsak Varsóból jelenti a Havas iroda, hogy a danzigi szenátus a szabad város zsidóságára vonatkozóan újabb rendelkezést adott ki, amelynek értelmében a danzigi zsidóság a szabad város területéről csak úgy viheti el vagyonát távozásakor, ha erre a szenátus külön engedélyt ad.

GAYDA CIKKE

(PÓMA.) Virginio Gayda, a neves olasz költő a Giornale d'Italia című lapban foglalkozik a salzburgi találkozóval. Kijelenti, hogy a danzigi ügyben sem Olasz-, sem Németországoknak nem kell kezdeményezniük, mert az idő meghozza a dolgok kifejlődését.

Megjelent a katonai övezetek létesítésére vonatkozó törvény végrehajtási utasítása

(BUCURESTI.) A hivatalos lap augusztus 3-iki számában megjelent a katonai övezetek létesítésére vonatkozó törvény végrehajtási utasítása, valamint a zónák kijelöléséről szóló királyi törvényrendelet. A végrehajtási utasítás számos olyan rendelkezést tartalmaz, amely a legmesszebbmenő módon érdekli, különösen a határmenti lakosságot.

A törvény tudvalevően három övezetet állapított meg, és pedig az úgynevezett erődítési övet, a katonai érdekövezetet és a tulajdonképpeni határzónát.

A végrehajtási utasítás 6-ik szakasza most arról intézkedik, hogy mindazok, akiknek a nyilvánosságra nem hozott, de a terepen láthatólag jelzett erődítési zónában beépített vagy beépítetlen földbirtokuk van, erről értesítést kapnak. A 12-ik szakasz szerint addig is, amíg a törvényes kisajátítások elkészülnek, az ilyen ingatlanok tulajdonosait vagy bérlelt azok évi jövedelmével kártalanítják, ha nem használhatják a szóbanforgó ingatlant. A katonai zónában levő, de nem kisajátított ingatlanok a 13-ik szakasz értelmében szintén a törvény és a végrehajtási utasítás rendelkezései alá esnek.

CSAK KATONAI ENGEDÉLYVEL LEHET ÉPÍTKEZNI

A végrehajtási utasítás 14-ik szakasza arról intézkedik, hogy a katonai zónákban belül a nemzeti védelmi, vagy légügyi minisztérium rendelettel megtilthat bármilyen földfeletti vagy földalatti építkezést, erdőfásítást, vagy magasra növvő termények (tengeri, citrós stb.) vetését, erdők letarolását, talajjavítást, csatornázást, lecsapolást, vízvezeték, villanyvezeték stb. létesítését, táviró felszerelését, rádiókészülékek bevezetését és általában bármilyen közlési és továbbítási eszköz tartását, bányák, vagy más földalatti természeti kincsek kitermelését, azonkívül megtilthatja, hogy bárki gyalog, vagy járművel, akármilyen módon, megközelítse ezeket a zónákat. Minden ilyen munkára kérvényt kell beadni, amelyet az illetékes hadtestparancsnokság fog elbírálni.

A 16-ik szakasz értelmében az erő-

dítési zónákban emberek és járművek csak különleges engedélyek birtokában léphetnek be. Ezeket az engedélyeket a hadügyminisztérium erődítési igazgatósága, vagy az általa meghatalmazott katonai hatóság állítja ki. A katonai érdeki határzónába való belépésre érvényes engedélyeket a hadtestparancsnok adja ki. Az engedélyen feltüntetik, hogy melyik zónának milyen részére szól és azt mennyi időre és milyen célra adták ki. Ezzel kapcsolatosan a 17-ik szakasz kimondja, hogy

a 3 katonai zónában levő emberek, akik a 15-ik életévüket betöltötték, kötelesek magukkal hordani fényképes engedélyüket, amellyel igazolják való jelenlétüket.

Külön engedély helyett a katonai zónák lakói kötelesek a rendes bulletin de populatie (személyazonossági igazolványt) is használni, amelyet mindenki köteles beszerezni, aki a végrehajtási utasítás megjelenése napjáig telepedett le a katonai zónák területén. A katonai hatóságok ezekre az iratokra ellenőrző száraz pecsétet alkalmaznak.

A falvakban a személyazonossági igazolványokat a jegyző állítja ki és adja ki a csendőrség közreműködésével, míg a száraz bélyegzőt a megyeszékhelyen működő katonai helyőrség megbízottjai alkalmazzák rájuk. A városokban a rendőrség állítja ki a személyazonossági bizonyítványokat és a szárazbélyegzőt ugyancsak a megyeszékhelyi katonai helyőrségének megbízottjai alkalmazzák rájuk.

ENGEDÉLYHEZ KÖTIK AZ ÚJ LETELEPÉDESEKET

Augusztus 3-tól kezdve a katonai zónákban senki sem telepedhetik le külön engedély nélkül.

A végrehajtási utasítás 18-ik szakasza arról úgy intézkedik, hogy a telepítési engedélyeket a hadtestparancsnok adja ki egy külön bizottság véleményezése alapján.

Ugyanez a bizottság dönt szótöbbséggel olyan esetekben is, amikor valakit, aki a katonai zónák területén lakik, elköltöztetésre köteleznek onnan.

A Messagero ugyanakkor nevétségesnek minősíti a párisi Journalnak azt a híradását, hogy a tengelyhatalmak ebben az ügyben Magyarországhoz ultimátumot intéztek volna, hogy Lengyel országgal való éles szembel helyezkedésre bírják. Ilyen lépésre a Messagero szerint még csak szó sem lehet.

AZ AUSZTRÁLIAI MINISZTERELNÖK NYILATKOZATA

(MELBOURNE.) (Rador.) A miniszterelnök tegnap egy nyilvános beszédet mondott, kijelentve, hogy Hitler idézte elő a jelenlegi világfeszültséget. Visszautasította azt, hogy békésen tárgyaljon a Danzigra vonatkozó kérdésekkel és ezzel arra készítette a többi államokat, hogy fegyvert és löszert halmozzanak fel. Bármilyen történjék, háboru esetén Anglia nem kerül a legyőzöttek táborába. Az Egyesült Államok és Anglia sorsa egy. Mi mégis nyugodtak vagyunk, hogy az erők és fenyegetés nem fogja összetépni a nemzetközi kapcsolatokat szálait, hanem sikerülni fog megtalálni a békés kibontakozás útját.

AZ ANGOL NEMZETI KATASZTER

(LONDON.) (Rador.) A Sunday Express szerint a közigazgatási hatóságok utasítást akptak, hogy készítsék elő a lakosság nemzeti kataszterét. Ez tulajdonképpen az első lépés a kötelező katonai szolgálat bevezetése után arra nézve, hogy a hatóságoknak pontos nyilvántartás álljon rendelkezésére a kötelező katonai szolgálat gyakorlati alkalmazásánál.

NAGY ANGOLELLENES TŰNETES PEKINGBEN

(PEKING.) (Rador.) Tegnap ötven-ezer kínai és mintegy ezer japán részvételével hatalmas tüntetés volt az angol nagykövetség épülete előtt. A tüntetők ilyen feliratú táblákat vittek magukkal: Le Angliával! Büntessétek meg Angliát! stb.

AZ OLASZ PARLAMENT ELFOGADTA DÉLTIROLI NEMZETI VISSZATELEPÍTÉSÉRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLATOT

(RÓMA.) Az olasz korporációs parlament szombaton elfogadta a Dél-tiroliban élő németeknek a Harmadik Birodalomba való visszaköltözéséről szóló törvényjavaslatot. A törvény ezáltal már életbe is lépett.

A NMET NAGYKÖVET TÁRGYALÁSAI

(PÁRIS.) (Rador.) Daladier és Bonnet tegnap Welczek német nagykövetet fogadták, a kivel a Párisból nemrég kiutasított és a német-francia közeledés érdekében munkálkodó Otto Abetz ügyéről tárgyaltak. Daladier és Bonnet kijelentették, hogy Abetz ellen nincs tulajdonképpen semmi vád, de jelenléte most Franciaországban nem kívánatos és ezért nem adhatnak számára beutazási engedélyt. Welczek a közléseket tudomásul vette, majd este elutazott Berlinbe.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(LONDON.) A palesztinai angol főbiztos tegnap repülőgépen Londonba utazott.

(KAIRÓ.) Az uralkodó elfogadta Mohamed Mahmud pasa kormányának lemondását.

Óriási tűzvész Nagyszeben mellett

(SIBIU-NAGYSZEBEN.) Tegnap délután a várostól 6 kilométerre fekvő Nagysűr községben óriási tűz keletkezett délután 3 órakor, amelyet csak este 9 óra tájban tudtak eloltani. Az oltásban a környék egész tűzoltósága részt vett és eközben egy Guiz nevű tűzoltó súlyos égési sebeket szenvedett és válságos állapotban került a nagyszebeni kórházba. Öt gazdasági épületet takarmánnyal és gazdasági felszerelésekkel elpusztult. A kár mintegy másfél millió lej. A tüzet a gyufával játszó dozó gyermekek gondatlansága okozta.

Reuter jelenti:

(DANZIG.) A szabadváros kikötője felett egy lengyel katonai gép jelent meg, amely fényképfelvételket készített. Később ismeretlen okok folytán a tengerbe zuhant és azonnal elsüllyedt. Ez rövid időn belül már a második esemény Danzig öblében.

(MADRID.) A madridi katonai törvényszék ítélete alapján újabb 7 férfit és egy nőt végeztek ki.

(PÁRIS.) A British Legion tagjai több napl itt-tartózkodás után visszatértek az angol fővárosba.

(LONDON.) A portlandi díszszemlén 18 cirkáló, 37 torpedóromboló, 18 segédtorpedóhúzó, 9 tengeralattjáró és 3 repülőgép-anya hajó vett részt.

(GUATEMALA.) A guatemalai kormány elhatározta, hogy azoknak a zsidóknak, akiknek rokonai már Guatemalában élnek, bevándorlási engedélyt ad.

(MEXICO CITY.) A törvényszék Bolívar Sierra ezredes merényletét gyorsított tárgyalás alapján rendkívüli súlyos és hosszú tartalmu kényszermunkára ítélte.

(MOZAMBIQUE.) Cormone portugál köztársasági elnök a Colonial hadihajó fedélzetén Mozambiqueba érkezett.

(MADRID.) Az a német repülőgép, mely Berlin-Madrid között lezuhant, eltévedt a ködben és nekiment a Sierra Llaverialnak, hol darabokra zúzódt. Megdől tehát az a híradás, hogy a katasztrófát merénylet okozta volna.

(BRINDISI.) Egy személyszállító gép a brindisi öbölben a vízbe zuhant. 5 utasa és a pilóta pusztultak a tengerben.

(LOCARNO.) Locarno felett tegnap borzalmas vihar pusztított, amely hatalmas károkat okozott. A forgószél házfedeleket sodort le és fákat csavart ki tövestől. A halálos áldozatok száma 2, akiket villámcsapás ért.

(SANGHAI.) Egész Északchina területén hatalmas áradások vannak, amelyek nagyon megnehezítik a japán és kínai csapat mozgulátokat.

(BERN.) A berni robbanási katasztrófa áldozatainak száma 3-ra emelkedett, mert Cribler ház tulajdonos is belehalt sérüléseibe. A robbanás okát mindeztől nem sikerült kideríteni, mert a levegőbe repült ház gázvezetékei rendben voltak.

(TOKIO.) Kámin herceg, Japán vezérkari főnöke Hsinkingbe utazott, ahol Pui császár kihallgatásán fogadta.

(SANGHAI.) A szími kormány rendeletet adott ki, amelyben eltiltotta a japán ellenes agitációt.

(BERLIN.) A német sajtó azzal vádolja a Vatikán hivatalos lapját, az Osservatore Romanot, hogy csatlakozott a bekerítési politikához, mert újabb kizárólag az angol, francia és lengyel távirati irodák híreit közli.

(SZÓFIA.) A bolgár főváros rendőrsége letartóztatott két külföldi állampolgárt, akik régebb tartózkodnak Szófiában és állítólag egy idegen hatalom számára kémkedtek.

(JERUZSÁLEM.) A palesztinai brit kormányzó engedélyt adott 360 zsidónak a partszállásra. Ezek már július 28-a óta a halfai kikötőben tartózkodtak egy állítólagos „panamai” hajón.

(SANGHAI.) Sanghaiban tegnap bomba merénylet történt, amelynek 11 halálos áldozata van. A tettesek elmenekültek.

(BARCELONA.) A katalán fővárosba különvonaton és nagy fegyveres kísérettel megérkeztek azok a felbecsülhetetlen értékek, amelyekre a spanyol köztársaságiak Genfben menekítettek.

(DE HAAG.) A hollandi sajtó heves támadásban részesíti a Mendelson bankházat és a csőd okainak hivatalos kivizsgálását kéri, mivel általános vélemény szerint az üzlet tulajdonosoknak legalább 100-100 millió hollandi forint magánvagyonuk van.

(LONDON.) A Mendelson bankház bukása Londonban is nagy feltűnést keltett, mert ott még közvetlenül a csőd bejelentésekor a legerősebb magánbanknak tartották. Tekintettel arra, hogy a veszteség több angol intézetnél a csőd miatt igen tekintélyes, a brit sajtó is erősen követeli a hivatalos vizsgálatot.

(JERIDA.) A város környékén tegnap nagyobbszámú „ütközés” zajlott le a brit karhatalom és az arab szabadságharcosok között. Ennek során 18 arabot és 3 angolt megöltek.

(JERUZSÁLEM.) A hadbírók újabb 2 arabot ítélt halálra tiltott fegyverviselés miatt.

— Bukarest mellett rendezik meg a harmadik légi akrobatikai versenyt. Bukarestből jelenti a Rador: A harmadik légi akrobatikai versenyt augusztus 20-án rendezik meg a Bukarest melletti Popesti-Leordeni repülőtéren.

II. Károly király Öfelsége visszatért az országba

(BUCURESTI.) (Rador.) A királyi udvartartás háza közli: Öfelsége II. Károly király Mihály gyulafehérvári nagyvajda kíséretében 3 hetes külföldi útjáról visszaérkezett az országba. A mogosoaiai állomáson a hazatérő uralkodót és trónörökösét Armand Calinescu miniszterelnökkel az élen ünnepélyesen fogadták. Megjelentek Öfelsége fogadására az udvartartás polgári és katonai előkelőségei, továbbá az összes hatóságok fejei, akik a hazatérő uralkodót és nagyvajdát lelkes ünnepségekben részesítették.

A nagyvezérkar újabb rendelete az aug. 15-iki koncentrációkról

(BUCURESTI.) (Rador.) A nagyvezérkar második számú közleménye: Kiképzési koncentrációra és hadgyakorlatokra behivatnak és 1939. évi augusztus 15-én csapategységeiknél jelentkezni tartoznak mindazok, akik az 1, 2, 3 és 4 légvédelmi osztagoknál teljesítenek szolgálatot és akiknek sárgaszínű sürgős behívási parancsuk van öt csillaggal és F. A. 1 bélyegzővel, még akkor is, ha ebben az évben már voltak koncentráción.

HOLNAP A TENGHERÉSZET NAPJA

(BUCURESTI.) (Rador.) Holnap, augusztus 15-én a tengerészet napja,

amikor is az ország összes kikötőiben a tengerészet hőseinek emlékeztetőre kegyeletteljes ünnepséget rendeznek.

A SZAKMÁK NAGY KONGRESSZUSA

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap a munkamarakák szövetségének székházában nagyfontosságú gyűlés volt, amelyen a szakmai szervezetek elnökei vettek részt és elhatározták, hogy szeptemberben Bukarestben megrendezik a szakmák országos kongresszusát, amelyen a munkások, tisztviselők, magántisztviselők, iparosok és munkaadók fognak résztvenni.

Megdöbbszent vasuti szerencsétlenség a pietroiaiai állomáson

Kisiklott a 2001-es számú személyvonat és a szerencsétlenségnek 13 halottja és 38 sebesülte van

(BUCURESTI.) (Rador.) A 2001-es számú Bucuresti-Sibiu-i személyvonat, amely Bukarestből szombaton éjszaka elindult és 16 kocsiból állott, Pietroia állomáson kisiklott, az állomásfőnök közlése szerint az alábbi körülmények között: A bejáratnál, amely a második rendes sín páron történt, a mozdony az első váltó utáni áthaladás után kisiklott és ötven métert futott a sínek mellett, azután pedig a szerkocsi felborult. A szerelvény többi része pedig az egyes sín párra futott. A szerencsétlenség reggeli 3 órakor történt. A kisiklás folytán a turnumagurelei szerelvény gépe súlyosan megrongálódott. A turnumagurelei szerelvény egy személykocsija és egy teherkocsija teljesen porrázúzódtak. A szerencsétlenségnek 13 halottja és 35 sebesülte van, akik közül nyolc súlyos természetű. A sebesülteket a helyszínen első segélyben részesítették, majd kórházba vitték. Reggel 7 óra 45

perckor a helyszínrre érkeztek a forgalmi, vontatásügyi és egészségügyi szolgálatok vezetői, később pedig Macovei, a CFR vezérigazgatója is, hogy intézkedjenek a továbbiakról és lefolytassák a vizsgálatot a kisiklás ügyében. A forgalom a megrongálódott utvonalon miatt megszakadt és a 2001, 2002, 296, 1006, 104, 1092 és 101-es vonatok forgalmát átszállással kellett ideiglenesen lebonyolítani. A forgalmat vasárnap délelőtt fél 12 órakor állították újból helyre, amikor a 11-es számú Sijmon vonat már átszállás nélkül folytathatta útját. Újabb jelentések szerint az ügyesség a 13 halálos áldozat eltemetésére megadta az engedélyt. A sebesültek száma összesen 38. Ezeket a pitești Bratiano, illetve katonai kórházba helyezték el. A szerencsétlenség pontos okát még nem sikerült megállapítani, de mielőtt a vizsgálat befejeződött, azt a bizottság nyilvánosságra fogja hozni.

RIO mozgóban

Az évad legnagyobb filmje! ♦ Két rész egyszerre! Előadások: 3, 6 és 9-kor. — Augusztus 14-20-ig bezárólag.

I. A hindu síremlék

Monumentális pazar rendezés, átdolgozva teljesen.

II. Az esnapuri tigris

Mindkét film főszt: La Jana, Kitty Jantze, Hans Stüve és Theo Lingner

Helyárak: 14 plusz 5 lei

A francia sajtó nagy cikkei Armand Calinescu miniszterelnök kormányának értékes tevékenységéről

(PÁRIS.) (Rador.) A francia sajtó nagy elismerő cikkeket közöl Románia helyzetéről, különösen pedig a kedvezően alakuló pénzügyi viszonyairól.

A Le Temps írja: „Armand Calinescu miniszterelnök nemrégiben egy minisztertanácsban kijelentette, hogy csak a jelen év folyamán közel 25 millió forint fordított Románia nemzetvédelmi célokra. A miniszterelnök ugyanakkor kijelentette, hogy ezen a téren ez volt eddig a legnagyobb eredmény, amelynek jelentőségét csak fokozza, hogy azt kizárólag az adóbevételek révén érték el. Ez az eredmény bizonyítja ugyanakkor azt is, hogy Romániának milyen kedvezőek a pénzügyi viszonyai. Mititi Constantinescu pénzügyminiszter egyik legutóbbi beszámolójában ugyanis elmondta, hogy az állami költségvetés be-

vételei a költségvetés első évnegyedében négyszázalékkal haladták felül a bevételi előirányzatot. Első ízben történt meg a romániai költségvetésben, hogy a pénzügyi év kezdetén mindjárt ilyen kiváló eredményt értek el. Ez pedig annál jelentősebb, mert ugyanakkor az állam kiadása is nagy mértékben megnövekedett, különösen a fegyverkezési kiadásoknál, anélkül azonban, hogy a pénzügyminiszter növelte volna a közadókat.

Mititi Constantinescu pénzügyminiszter a legjobb pénzügyi rendszert teremtette meg, amely lehetővé teszi Románia gazdasági életének minél nagyobb foku fejlődését, a legkiválóbb megszervezési segítségével. Az állami bevételek ütemének fokozódása bizonyítja e módszernek kiválóságát. A költségvetés első évnegyedében 7 mil-

REUNIUNEA

Segélyező-egyesületnél

napi 1, 2, 3 Lelei belraíkozhatók vagy belraíhaja öreg hozzátartozói orvosai vizsgálati nélkül

8.000- 16.000- 24.000- lei segélyösszegre

CLUJ, STR. IULIU MANIU 2 I. EM. 3.

liárd 550 ezer lejt vettek be az előző év megfelelő negyedének 5 milliárd 560 milliónyi bevételeivel szemben. Ugyanakkor a nemzetvédelmi célokra szolgáló bevételek 30 százalékkal haladták felül a költségvetési előirányzatot. Ezek az eredmények a költségvetés kitűnő gyakorlati alkalmazhatóságának bizonyítékai, de igazolják egyben a belpolitikai helyzet elsőrangúságát és kiválóságát is. Ebben az építő és fegyverkező munkában, amelyet Armand Calinescu elnöklése alatt kormány vezet, minden vonalon igen értékes tevékenység folyik, azzal a céllal, hogy Románia politikai és gazdasági függetlenségét minél teljesebb mértékben biztosítsák.

Az L'Epoque című lap „Románia örökös” cím alatt ezeket mondja: „Romániában, mint a többi országokban folytatódik a nemzetvédelem munkája. Armand Calinescu miniszterelnök nemrégiben emlékeztette az országot arra a nagyjelentőségű tényre, hogy ebben az évben 25 millió forint fordítottak a nemzetvédelem megszervezésére. Olyan összeget, mint eddig még sohasem. Ez az erőfeszítés annál figyelemreméltóbb, mert kizárólag az adóhozamok alapszik, amely az ország kitűnő belpolitikai helyzetét bizonyítja.”

Ugyanerről a tárgyról hasonló értelmű cikkeket írnak a Le Figaro, L'Ordre, L'Intransigeant, L'Information, Le Jour, L'Auto, La Journée Industrielle és a Le Petit Parisien című lapok is.

Nagyonfontosságú kulturális megfigyelés Olasz és Német-országok között

(RÓMA.) A Stefani újabb részleteket közöl arról az újabban létrejött kulturális egyezményről, amelyet Alfieri és Göbbels olasz, illetve német propagandaügyi miniszterek kötöttek a két ország kulturális és művészeti együttműködéséről. Többek között elhatározták, hogy egy közös német-olasz sajtószervezet létesítenek, amelynek felerészben olasz, illetve német újságírói tagjai lesznek. Ugyanakkor kölcsönösen fognak foglalkozni a baráti kapcsolatban álló két országra vonatkozó rádióközvetítéseket és leadásokat, egységesítik a két országra vonatkozó belöldi és külföldi propagandát, színházi, művészeti és írói cserét rendszeresítenek, csere felolvasásokat rendeznek a két ország művészeinek és íróinak közreműködésével, stb. Az együttműködés fokozása céljából Alfieri és Göbbels időnként összejönnek, amikor kicserélik nézeteiket és tapasztalataikat és ennek megfelelően teszik meg további lépéseiket.

A tengerészeti érdemérem kiüntetéséről

Öfelsége II. Károly király a tengerészet védőjének napján f. évi aug. 15-ével az alábbi személyeket tüntette ki a tengerészeti érdeméremmel: A hajózási személyzetnél: Negru Nicolae ny. ellentengernagy, Bucholtzer Corneliu tartalékos tengerész, Sion Alfonz és Popovici Gligor tartalékos parancsnokok, Zlatian Paul parancsnok, Vladescu C. tin, Stoianovici Al. és Bardescu A. Nic. parancsnok kapitányok, Savulescu Eugeniu főhadnagy-parancsnok, Biberi Constantin ny. altengernagy, Ghezo Eduard kapitány, Chiper Stoian I. osztályú katonai mester, Düngher Rudolf II. osztályú katonai mester, Ceptu Vasile káplár, Dulepa Victor, Ivanov Nicolae, Torlov Marin és Lorentz Grigore tengerészek, Kufrosina Caranfil, Stefanescu A. mérnök, Paun Vasile tengerészeti főintéző, Plesu Gheorghe másodtiszt, Giulea Gheorghe főmechanikus, Voica Toma Constantin és Luca Gheorghe fedélzeti főnökök, Roman Dumitru, Mihail Vasile matróz, Cufu Gheorghe folyamhajózási főkapitány, Lungu Gheorghe folyamhajózási parancsnok-kapitány, Gheorghe Gheorghe ny. folyamhajózási parancsnok-kapitány, Danila Ioan főmechanikus, Teodor Mihail, Tofan Vasile ny. főmechanikusok, Gaina Ioan folyamhajózási főpilóta, Cioara Constantin és Traianescu Mihail ny. folyamhajózási főpilóták, Tache Alexe folyamhajózási horgonymester, Mitrovici Ion ny. folyamhajózási horgonymester, Popescu Petre tengerészeti kapitány, Tudor Tanase I. osztályú hajóskapitány, Balota Nicolae hosszujáratu hajóskapitány.

A nem hajózási személyzetből: Armand Calinescu miniszterelnök, Paul Teodorescu légügyi és tengerészeti miniszter, Victor Slavescu hadseregbe ruházási miniszter, Mihail Ghelmegeanu közmunkaügyi miniszter, Eugen Titeanu sajtó- és propagandaügyi államtitkár, Panaitescu Vasile orvostábornok, Daskovici Nicolae a nemzetnevelési minisztérium vezértitkára, Teofil Sidorovici az Országőr-szervezet parancsnok, Lupu Gh. Alexandru tartalékos mérnök-tábornok, Panadele C. tin és Oghina Grigore pénzügyminisztériumi igazgatók, Constantinescu C. UDR mérnök, Moruzov Mihail az MAN főtisztviselője, Henri August az igazságügyi minisztérium igazgatója, Asvadurov Calus ügyvéd (Cetatea-Alba), Pavlid Nicolae alezredes, Zenovei Popovici lelkes, Capato Achillea fegyvermester, Daniel M. Oton fegyvermérnök, Daniel M. Gheorghe kereskedelmi hajófényvermester, Filipescu Mihail hajózási ügynök Konstanca és Tanasescu T. Teodor.

A fentnevezett személyeket felhívják, hogy vegyenek részt a folyó évi augusztus 15-iki konstancai ünnepségeken, amikor is megkapják kitüntetésüket. A személyre szóló meghívókat és a helyre, illetve időpontra vonatkozó tájékoztatásokat augusztus 14-én este 7 óráig a konstancai partparancsnokságnál vehetik át, augusztus 15-én pedig reggel fél 9-ig a konstancai kikötő-papitányságnál. Megjelenés katonai személynéknél az A. 5. jelzésű egyenruha, NUF tagoknak fehér szolgálati ruha, polgári személyeknek zsakett, vagy fekete ruha.

Halálra gázolta a villamos a kerékpározó kisfiút. Bukarestből jelentik: Halálos kimenetelű baleset történt tegnap a Ducești uton, amelynek áldozata Sămeon Puiu Vagner Ducești-ut 248. szám alatt lakó kisfiúcska volt. A kisgyermek kerékpáron haladt az uton és hogy gyorsabban menjen, kezével belekapaszkodott az egyik mellé elhaladó villamosba. Nem sokkal később másika villamos jött szembe, amely elkapta a kerékpárt és olyan heves erővel dobta földre a kisgyermeket, hogy az fejével a járda szélére zuhant, míg teste a kerekek alá került. Azonnal meghalt. Holttestét beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe, a felelősség kérdésében pedig megindult a vizsgálat.

TESTEDZÉS

Öt országos csucs volt az ifjúsági atlétikai bajnokságok első napján

Ma délután fél 3-kor a versenyt tovább folytatják

(KOLOZSVÁR.) Az országos ifjúsági atlétikai bajnokságok első napján öt új országos csucs született. Ezek közül messze kimagaslók Scovara UDR 3000 méteres síkfutó rekordja, ami a nap legszebb eredménye volt. A resicai fiú az utolsó száz métert 12 mp alatt futotta meg, akinek nyomában a második és harmadik helyezettek is a régi rekordon belül futottak. A 400 m-es síkfutásban Ludu Venus 52.2, míg a 800 m-es síkfutásban Talmaciú Vif. Dacia 2 p 04.2 mp idővel futott új országos csucst. A kalapácsvetésben Popescu Vif. Dacia 31.73-at dobott. A Venus 4x100 m-es staféta csapata beállította az országos csucst 44.4 mp-el.

A vasárnapi részletes eredmények a következők:

100 m síkfutás döntő: 1 Coracu Soimii 11.3, 2 Cristea Venus 11.4 mp, 3 Rosu UDR 11.5 mp.

110 m gátfutás döntő: 1 Kiss Esta Sun 17.8, 2 Göry AAC 18.9, 3 Nacsá Rapid 20.8.

Magasugrás: 1 Cukor KAC 165, 2 Ludu Venus 165, 3 Grandpierre SSG 165 cm.

Súlydobás: 1 Fálcoianu Venus 12.37, 2 Fogarás Rékás 12.08, 3 Schuller SSG 11.84.

800 m síkfutás: 1 Talmaciú Vif. Dacia (országos csucs), 2 Acsay UDR 2.06 mp, 3 Cont Venus 2.068 mp.

Diszkoszdobás: 1 Popescu Vif. Dacia 38 m 09 cm, 2 Rádásanu Soimii 38 m, 3 Forgács Rékás 35.77 m.

3000 m síkfutás döntő: 1 Scovara UDR 9 p 35.8 mp, (országos rekord), 2 Schadt SSG 9 p 38.1 mp, 3 Lisszai SSG 9 p 38.2 mp.

400 m síkfutás döntő: 1 Ludu Venus 52.2 (országos rekord), 2 Acsay UDR 53.5, 3 Măruntu Venus 54.4.

Rúdugrás: 1 Neumann Rapid 350 cm, 2 Br. Bánffy KAC 330 cm, 3 Czukor KAC 330 cm.

Távolugrás: 1 Moinea Soimii 673 cm, 2 Coracu Soimii 668 cm, 3 Jonescu Venus 665 cm.

Kalapácsvetés: 1 Popescu Vif. Dacia 31.37, (országos csucs), 2 Forgács Rékás 26.76, 3 Lenart Electrica 26.17.

4x100 m váltó döntő: 1 Venus 44.4 (országos csucs beállítva), 2 Soimii 44.9, 3 UDR 47 mp.

Az országos ifjúsági atlétikai bajnokságokat ma délután fél három órakor tovább folytatják.

Dr. Virgil Economu az új szövetségi kapitány

(BUCURESTI.) A labdarúgószövetség tanácsa tegnap Gabriel Marinescu elnökletével ülést tartott, ahol kinevezték az új román szövetségi kapitányt dr. Virgil Economu személyében, aki egyben a nemzeti céllövőiskola igazgatója is lesz. Így az ősi válogatott csapatot egymaga dr. Virgil Economu fogja összeállítani a jugoszlávok, lengyelek, magyarok, angolok és az irek ellen a saját megfigyelései szerint.

A Sportul Studentesc szombat és vasárnap Brassóban játszott. Első nap az Astra ellen győzött 2:1-re, de vasárnap vereséget szenvedett az ACFR-től 2:1 arányban.

A Ripensia szombat Loneaban 3:0-ra győzött a CS Lonea ellen, míg vasárnap Petrosaniban a Jiul ellen 0:0 arányban arányban döntetlenül játszott.

Aranyosgyéresen az FC Carpați 2:0 (0:0) arányban győzött Szölke és Oprea góljával a Sodranyipar ellen.

Aradon az AMTE az ATE ellen 5:1 (4:0) arányban győzött. Góllövők: Pernek (2), Lób (2), Slivák, illetve Barbu.

Temesváron a Kadima legyőzte a nagyváradi Makabbót 5:1 (3:1) arányban.

A Maine melletti Frankfurtban a német Harbig szédületes világsucst állított fel a 400 m-es síkfutásban 46 mp alatt. A régi rekordot Williams USA tartotta 46.1 mp-el.

A Hungária Varsóban 3:0 (1:0) arányban győzött a Polonia ellen.

A Kispest Marseilleben az O. Marseille ellen 4:4 (2:2) arányban döntetlenül játszott.

Pozsonyban a szlovák válogatott a lembergi Pogoni ellen 4:0 (3:0) arányban győzött.

Ljubljánban a város válogatottja 5:0 (2:0) arányban győzött Zágráb válogatottja ellen.

Keddén délután 5 órakor a városi sporttelepen Victoria-Echo barátságos mérkőzés.

Az országos uszó- és vízipólóbajnokságokat augusztus 18, 19 és 20-án Bucurestiben tartják meg az Obor-ban.

(FOCSANI.) Tegnap barátságos futballmérkőzés volt az FC Rapid és a Vrancea Focsani között 3000 néző előtt. A mérkőzés 2:2 (4:0) arányban az FC Rapid győzelmével végződött.

Rádió

KEDD, augusztus 15.

Bucuresti. 8.30: Reggeli műsor. 12: Lemezek. 13.05: Tandin zenekar, közben hírek. 15.10: Időszerről anyag. 19: Csevegés. 19.17: Lemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Popescu énekesnő. 20.35: Atanazov zongoraművész. 21: Bujor Rodica és Grozuta Sándor Mária-dalokat adnak elő. 21.43: Éneklőfűrés. 22.15: Tánclemezek. 22.30: A román zene lemezek. 23: Hírek. 23.15: Vendégül zene.

Budapest I. 9: Hanglemezek, hírek. 11: Istentisztelet az esztergomi bazilikából.

12.30: Gőr. kath. istentisztelet. 15.45: Gazdasági előadás. 16.30: A regős csoport száma. 15. Operett részletek. 17: Előadás, majd cigányzene. 18.40: Előadás, majd szízenekar. 19.15: Hírek, majd előadás. — 20.55: Tessitóri Nóra erdélyi verseket ad elő. 21.25: A Turandot közvetítése a szegedi szabadtéri játékokról. 22: Hírek. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 12.15: Cigányzene. 14.45: Tánclemezek. 20.30: Balalajkenekar. — 21.20: Előadás, majd tánclemezek. 22.30: A szlovákiai magyar házak mozgalmának kerti ünnepélye.

A földművelésügyi minisztérium újabb intézkedései

(BUCURESTI.) A földművelésügyi minisztérium utasításokat küldött a mezőgazdasági kamaráknak arra nézve, hogy miképpen kell a jövőben a falusi legelőket hasznosítani és felhasználni. A rendeletek megszabják, hogy a legelőket mikor és milyen takarmánynövényekkel kell bevetni. Legkésőbb október 15-éig pedig jelentést kell betérjesztetni a minisztériumhoz arról, hogy a rendeleteket miképpen hajtották végre.

A földművelésügyi minisztérium ugyanakkor értesítette a mezőgazdasági kamarákat, hogy a kormány 500 vetőgép behozatalt engedélyt jóváhagyta. Ezeket a vetőgépeket kedvezményes áron bocsátják a földművelők rendelkezésére. A 10—15 soros vetőgépekre a gazdák soronként 200 lej kedvezményt kapnak. Vételigényüket a város házában vagy a mezőgazdasági kamaránál jelenthetik be. Ugyanakkor közölték azt is, hogy nagymennyiségű őszi búkkönymagot szereztek be, amelyet kilonként 15 lejes árban bocsátanak a gazdák rendelkezésére. Ez a búkkönymag búzával, rozssal, vagy őszi árpával vegyítve kiválóan alkalmas a talajjavításra. Műtrágyát is kínál eladásra a mezőgazdasági kamara métermázsánként 650—800 lejes árban, minőség szerint.

Elpusztult egy amerikai bombavető repülőgépről

(VIRGINIA.) Az amerikai repülésszettel súlyos csapás érte. Egy bombavető repülőgép; vagy ahogy ezeket az új nagytípusú gépeket nevezik, egy „repülő erőd” próbarepülés közben lezuhant és elpusztult. A szerencsétlenség alig két perccel az elindulás után történt, valószínűleg valami motorhiba folytán. A gépben levő 9 főnyi személyzet a szerencsétlenségnél életét vesztette. A repülő-katasztrófa ügyében a hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak.

Elárverezik Jozelin császárné ékszereit

(LONDON.) Ritka kincsek kerülnek nemsokára árverés alá. Egy műárverésen újra kerülnek Josephine császárnénak, Napoleon első feleségének ékszerei. A csillogó diézek, amelyeket a császárné koronázása alkalmával viselt, íme egy műárverés tárgyai s a briliánsok, gyöngyök fölött, amelyeket ámuló suttogás kísért valamikor, most ott fog hangzani a rideg, kegyetlen kérdés: — Ki ad többet érte?

Az ékszerek gyönyörű foglalatú, a kövek ritka ragyogása mindjárt elárulja a „fejedelmi származást”, elárulja még akkor is, ha nem volna tisztán láthatók Francois Gerard híres festményén, amelyet a versaillesi múzeumban őriznek. Ezen a képen még pazar csipkék, szízes lyoni brokátkok közpette ragyog a híres ékkövekkel. Koronázáskor volt boldogsága teljében nem azért, mert császár lett az a férfi, akit még szépségénél is jobban szeretett... Akkor még nem sejtette, hogy lekerül fejéről a gyémántkorona és szomorú asszony lesz belőle, akinek nem kell több ragyogás. Josephine császárné árverésére kerülő ékszerei között is feltűnnek a keltettek az óriási gyöngyfüggönyök, amelyek levélalakú gyémántcsatton függenek és egy óriási, brazilai briliánsokkal kirakott, mesés értéket képviselő karkötő.

Az Ügyvédszövetség akciója

(BUCURESTI.) A romániai Ügyvédszövetség tervezetét dolgozott ki az ügyvédtörvény módosítására, amelyet az igazságügyminiszter elé terjesztett. A tervezet többek között az államnyelv tökéletes tudását kívánja függővé tenni az ügyvédi hivatás gyakorlását. Ugyanakkor azonban a szerzett jogok tiszteletbentartására nem akar megfelelő biztosítékot nyújtani. A szövetség elnöke a maga számára hatalmasan kibővített jogkört követel, vala mint azt ügyvédjelöltek helyzetének újbóli szabályozását. Új megállapításokat tartalmaz a tervezet az ügyvédi összeférhetetlenség ügyében. A szerzett jogok védelmében az új tervezet sokkal világosabb és pontosabb megszöveget kíván, mert a jelenlegi alakjában alkalmas lehet arra, hogy esetleg a multra visszaható érvényű lehessen, ami a kisebb ségi ügyvédi kar helyzetét veszélyeztetné.

Ujabb részletek dr. Tataru királyi helytartó szemle-utjáról

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Tegnap számban részletesen beszámoltunk dr. Tataru Coriolan királyi helytartó utjáról, amelyet Técsőre és Máramaros vidékére tett. Ez alkalommal áttutazott Szamosujváron is. Utjának erről az állomásáról a kiadott jelentés a következőket mondja:

Szamosujvár és a vitás Rubens-kép

A helytartó utjának első állomása Szamosujvár volt. A város két hírességgel dicsekedhetik: egy fogházzal, amelyben valamikor Róza Sándor töltötte szomorú napjait és egy állítólagos Rubens-képpel, amelyet Mária Terézia ajándékozott a városnak. A kép maga tökéletesen van konzerválva, Krisztus levételét ábrázolja a keresztfáról, művészi teljesítmény mindössze egy szépséghibája van: igen kétséges az eredete, mert nem kevesebb, hat hasonló Rubens-képet kríznak Európa fővárosaiban, amelyekről mint azt állítják, hogy Rubens volt alkotójuk. Valószínű, hogy egykori, de kétségtelen igen értékes másolatról van szó.

Az ut további állomása Naszód, régi határváros, egyike a román kultúra bástyáinak és amelynek iskoláiban valamikor Gheorghe Cosbuc koptatta a padokat. Rövid itt tartózkodás után már Máramaros megye határára jár a gépkocsi, ahol Crisan ezredes, megyei prefektus fogadja a helytartót a vármegyei vezető tisztviselők élén.

Máramaros problémája

Ennek a vidéknek a kérdései mindig élénken érdekelték a királyi helytartót. Elsősorban az erdőmunkások kérdése, akiknek megszervezése fokozott gondot kíván az állam részéről és igen széleskörű segítséget. Hasonló fontosságú az arányos földosztás kérdése is, mert az agrárreform itt majdnem semmit sem oldott meg. Hasonló gondot ígér a népnevelés és a népegészségügy is. Igen égető szükség van itt 50 elemi iskolára és 40 gondozó-fürdő létesítésére.

A megye Sacel nevű községében találkozott a helytartó a Társadalmi Szolgalat egy csapatával, akiknek tagjaival hosszán elbeszélgetett, kikérdezve őket az elért eredményről. Hasonló érdeklődést tanúsított a helytartó a megye utahálózatának feljavítása iránt. A megye mintegy 442 kilométernyi utahálóból mindössze 20 kilométer van használható állapotban. Ennek a kérdésnek megoldása végett felvilágosításokat kért a helytartó a lakosságtól és megbeszélte a helyi hatóságokkal a teendőket az utahálózat feljavítása végett.

AFORIZMA A NŐKRŐL

Férfi társaságban a nőkről folyik a vita, majd a társaság egyik tagja egy író megszólal:

— Tudjátok, ha két barátnő találkozik és összecsókolózik, én ilyenkor mit gondolok? Hogy ez olyan, mint amikor két bokszozó a mérkőzés előtt kezét fog

Hawaiszigete az USA negyvenkilencedik állama akar lenni

(NEWYORK.) Hawai volt kormányzója egyik elharcosa annak a mozgalomnak, amely céljaul tűzte ki azt, hogy Hawai az Egyesült Államok 49-ik állama legyen. Széles körben, amerre csak megfordul, mindenütt propagandát fejt ki ebben az irányban a volt kormányzó, aki a közelmúltban intervjut adott egy hírszolgálati iroda losangelesi tudósítójának. Nyilatkozata során kifejtette, milyen óriási fontosságú Hawai az Egyesült Államok számára és mennyire fontos lenne Hawai felvenni az államok kötelékébe.

— Az átlagos amerikai — mondotta — abban a hitben van, hogy Hawai nem más, mint egy gyönyörű nyaralóhely, tele érdekes benszülöttekkel, akik naphosszat a tengerparton hevernek és andalító dalokat játszanak gitárjukon. Én már rengeteg előadást tartottam klubokban egyesületekben és általában a legkülönbözőbb társadalmi és politikai csoportok székében Hawai ról. Rá akarok mutatni arra, hogy Hawai nemcsak a „turisták paradicsoma”, hanem gazdasági, politikai és stratégiai szempontból legalább olyan fontos, mint az USA bármely szárazföldi állama.

— Nézzük Hawai fontosságát elsősorban gazdasági szempontból: az elmúlt pénzügyi évben Hawai 104.000.000 dollár értékben vásárolt árut az amerikai államoktól. Ugyanekkor erről a terülről az Egyesült Államokba 180 millió dollár értékben exportáltak áru cikkeket és nyersanyagokat. A szövetségi kincstárba befizetett adóink összege felülmúlja bármely amerikai állam befizetett adóilletményének kétszeresét.

— Főparunk a cukortermelés. Ebben az iparágban több ezer munkást foglalkoztatunk s ennek kapcsán megfelelő vízműveket kellett kiépítenünk. Egyedül az öntözőfelszerelésünkbe négymillió dollár töke van befektetve. Vízszükségletünk pedig olyan nagy naponta a cukortermelés kapcsán, hogy felülmúlja San Francisco vízzükségletének háromszorosát. Primitív munkaviszonyok uralkodtak Hawaiiban sokáig, azonban

az utolsó évtizedekben mérföldes csizmákkal haladtunk a fejlődés felé. A területorium ma egy gazdag földrész, amelynek vízproblémái megoldást nyertek, munkaviszonyai modernizálódtak, egészségügyi téren pedig ugyancsak fejlődnek.

— Nézzük most Hawai helyzetét stratégiai szempontból. Ez sem utolsó szempont, sőt manapság, amikor a demokratikus „tengely” lassan harcbanba tömörül a fasiszta „tengely”-lyel szemben, elsőrendű fontosságu. Minden hozzáfért előtt tisztán áll az, hogy Hawaiinak elsőrendű szerepe van az Egyesült Államok megvédésében. Ez a földrész valóságos védőbástya Amerikának a Csendes óceánról. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a tény, hogy Pearl Harborban és Honolulu-nál van az Egyesült Államok legerősebb és legfélelmetesebb hadi bázisa. Nyugodtan hívhatjuk Hawaiit „Amerika Gibraltárjának”.

— Nyugodtan megkockáztathatom azt a kijelentést, hogy Amerika minden állama — közvetlenül vagy közvetve — hasznát húz Hawaiból. Ez pedig magától értetődővé teszi a nép ama kívánságát, hogy Hawaiit vegyék be 49-ik állammak. Fontos ez még abból a szempontból is, hogy végleg megoldjuk a terület hovatartozandóságának kérdését. Ezalatt azt értem, hogy bár Hawai nyilvánvalóan Amerikáé, az óceán másik feléről sóvár szemek figyelik s „egyes szomszédaink” gyakran gondolnak arra, hogy háboru esetén megszerzzék maguknak. Természetes, hogy ez csak ábránd. Mert amellett, hogy Hawai valósággal bevehetetlen, az ott élő japánok és kínaiak mindenféleképpen elamerikailasodnak, asszimilálódnak. — 396.000 idegen lakos közül 310.000 már amerikaiak számít, mert polgárosodott.

— Ha Hawaiit beveszik 49-ik állammak, úgy még szorosabbá teszik a közte és az anyaország közötti viszonyt, melynek mindenképpen csak hasznát látja majd Hawai és az USA 48 állama — mondotta nyilatkozata végén a volt hawaii kormányzó.

Az új közigazgatási törvény új szellemű új életet teremtett meg az egyes országrészekben

(BUCURESTI.) A közigazgatási törvény életbeléptetése óta eltelt egy esztendő, kedvező alkalom arra, hogy megemlékezzünk a reform kedvező eredményeiről, annak ellenére, hogy egy év aránylag rövid idő arra a lehetőségre, hogy hasonló nagyszabású újítás részletei méltathatók legyenek. Az idő egyébként is azért is rövid volt, mert az új közigazgatási törvény nem előre és egészségesen megművelt talajba gyökerezett, hanem először meg kellett szüntetni a mult hibáit, fogadtatosságait és gyökeresen meg kellett változtatni, megszüntetni a mult rossz szokásait és helytelen erkölcsait.

A HIBÁS KÖZPONTOSÍTÓ SZELLEME

Közismert, hogy a vidék az egyes országrészek a legutóbbi 19 év alatt sokat szenvedtek annak az öt közigazgatási reformnak a következtében, amelyet az eltűnt kormányok valószínűleg meg és amelynek pusztító központosítási szelleme minden értékes egyéni kezdeményezést lehetetlenné tett és az összes hibák, fogyatékoságok éppen ehhez a szellemből, a kezdeményezés lehetőségének elzárásából származtak. Minden állampolgárnak még élénken emlékeztében él az a nehéz helyzet, amelyben az egyes országrészek színlődtek és ez a lakosság csak a parlamenti képviselők politikai tevékenységében reménykedhetett azoknak a politikusoknak a közreműködésében, akiknek legtöbbje — sajnos — csak a saját egyéni érdekeit, nem pedig a közérdeket képviselte.

A vidékről, az egyes országrészekről csak a választások előtti időkben esett szó, amikor a jelöltek bejárták

ezeket a területeket és egész ígéret-halmazzal árasztották el a választókat, akiket biztosítottak rendíthetetlen szeretetükről és arról, hogy jogos igényeiket, kívánságait feltétlenül teljesíteni fogják — de amely ígéretek a választások megtörténte után teljeséggel megfeledeztek.

AZ ÚJ ALKOTMÁNYTÖRVÉNY JELENTŐSÉGE

Az új alkotmánytörvény, amelyet II. Károly király Öfelsége adott az ország nak, az 1938. évi február hónapban olyan jelentés és szembeötlő határkö, amely élesen elválasztja a régi szellemet, a régi rendszert annak összes hibáival, büneivel együtt, az új szellem és új rendszertől, a nemzeti újjászülés nagyjelentőségű időszakától.

Az új közigazgatási törvény, amely az ország lakosságának mélyen gyökerező kívánságából fakad, új kapukat nyitott meg, amely új kapuk az új román életet nyitották meg II. Károly király Öfelségének bölcsességéből. Telemestartomány királyi helytartójának beiktatási ünnepségén Armand Calinescu miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

„Az új közigazgatási törvény hosszú tanulmányoknak és régi tapasztalatoknak értékes eredménye.”

A törvény szövegét többször áttanulmányozta II. Károly király Öfelsége és a minisztérium levéltárában megőrizték a törvénynek azt a példányát, amely igazolja, hogy minden egyes szakaszt II. Károly király Öfelsége mély bölcsességgel és el nem vitatható hozzáértéssel sajátkezűleg javított és bővített ki.

AZ ÚJ KÖZIGAZGATÁSI REFORM EREDMÉNYEI

Mit valósított meg az új közigazgatási újítás az elmúlt rövid év leforgása alatt? Elsősorban a tartományok részére új életutemet létesített, újjáélesztve dermedtségéből az országrészeket, meg vizsgálva és megszervezve az egyes területek helyzetét a maguk sajátos érdekeinek megfelelően és a helyi közigazgatás működésének az eddiginél lényegesebben fokozott hatóerőt biztosított. Mindazt, amit hosszú évek leforgása alatt nem tudtak megvalósítani, rövid egy év elteltével a megvalósítás útján elindították. Az egyes tartományokban hosszú évekre előre kidolgozták a munkatervet, biztosítva annak folyamatosságát, mert felismerték, hogy ez elengedhetetlen kelléke az eredményes közszolgáltatnak. Tüzetesen áttanulmányozták az összes helyi lehetőségeket, gazdasági, kulturális és más vonatkozásban és megnyitották az utját az eredményes, a közérdeket szolgáló gyümölcsöző munkának. Ennek a kezdeményezésnek öröndetes eredményi állandóan megnyilvánulnak, és az összes tartományok és országrészek közigazgatási élete és szelleme felvirágzott.

Egyik és legmegbecsülhetetlenebb értékes eredménye volt az új közigazgatási törvénynek az állampolgárok szempontjából az, hogy megszüntette a hivatali tulkapásokat és a túlzott és indokolatlan központosítás mellőzésével meggyorsította a különböző kérések és ügyiratok érdemi elintézését.

Megszűnt az a régi egészségtelen rendszer, hogy a hivatalos ügyiratokkal miniszterrel miniszterhez kelljen vándorolni az egyik politikai hatalmasságtól a másikhoz és végetért a kijárási korszaka is, mely egészségtelenül meg honosodott a mult rendszer idején, a miniszterekhez való vándorlás során. A közéleti erkölcsöt teljesen megtisztította és új alapokra fektette az új közigazgatási törvény.

Hangsúlyozni kell, hogy az új közigazgatási törvény annak ellenére, hogy szövege félreérthetetlenül világos és minden tekintetben megfelel a parancsoló szükségességeknek, nem hozhatta volna meg a várt kedvező eredményeket anélkül, ha a mai kormányzati szellem nem érvényesült volna minden téren. Csak a becsületes munka, a rendszeret, a fegyelmezettség és a felelősség mély átérzése mellett hozhatta meg az új közigazgatási törvény ezeket az értékes eredményeket, alakíthatta ki az új közszellemet, amely ma már az ország minden lakójának lelkiületét gyökeresen áthatja, legyen az állampolgár etnikai román, vagy kisebbségi, de aki származására való tekintet nélkül szíven viseli az ország fejlődésének és érdekeinek jól felfogott kérdését.

A KÖZPONTOSÍTÁS MEGSZÜNTETÉSE

A központosítás megszüntetése az összes tartományok jogos igényeinek maradéktalan kielégítését teszi lehetővé, a kiegyensúlyozott és reális költségvetés alapján. A tartományok érdekeire, kívánságaira, a központi kormányzat mindig fokozott gondot fordított és fordít. Az életbeléptett közegészségügyi intézkedések, a mezőgazdasági termelés megjavítására irányuló törekvések, a kulturális karavánok az összes tartományokban nagy népszerűségnek örvendenek és úgy a városok és a falvak lakói a legteljesebb elismerés, sőt az elragadtatás hangján nyilatkoznak meg ezekről a céltudatos intézkedésekről.

Mik tehát, hogy az új közigazgatási törvény életbeléptetésének évfordulója napján ünnepi lélekkel fordítsa minden állampolgár és az egész ország hálátelt figyelmét II. Károly király Öfelsége felé,

aki mint az ország közszellemének újjateremtője, Armand Calinescu miniszterelnökkel és minisztartarsaival, valamint a tartományok királyi helytartóival Románia megingathatatlan és szétválaszthatatlan új alapjait fektették le.

Apróhirdetések

AFROHÍRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej, Jelleg és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portézott jellegű leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes befizetése mellett vesszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelentésre csak délelőtt 10 óráig vesszünk fel.

GYERMEKKOCSIRA van szüksége? Gyári árban beszerezheti Premier gyermekkocsi gyárban, Cluj, Str. Anton Pan 6. (2520)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, brilliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2531)

MAKULATURA, újságsomagoló papírt kapható 10kg-os tételekben a kiadóhivatalban.

BIRTOKOT bérelnék Marosvásárhely közelében 50-100, vagy több holdast, fundus tractusszal, vagy anélkül ajánlatokat Cluj, Astoria portásának. (2556)

NE adja el arany- ezüst tárgyait, csakis Szilágyi ékszerésznek, Str. Reg. Maria 7. mivel a beváltás a bukaresti legmagasabb napi árfolyam szerint folyósíttatik. (T2534)

PONYVÁT kerestünk jó állapotban. Frajfi Deutsch, P. Unirii 28. (2265)

EBEDLŐSZÖNYGEK 2x3 450 lejtől csak Str. Francisc David 10 alatt kaphatók. (2081)

ÓCSKARUHÁKAT jó árban veszek, dúsválasztékban olcsón eladok. Grünfeld, Str. Regina Maria 6. (1810)

ELKÖLTÖZÉS végett eladók sürgősen: komód, vitrin, klub-garnitúra, konyha heverő, szekrény, stb. Str. Pasteur 10. (1578)

CORNVALD kazán egycsőves 5-6 méter hosszú, 150 centiméter szélességű teljesen jó karban megvételre kerestetik. Hosszu, Cluj, Str. Gen. Poetas 5. (1182)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat, felémelt árban veszek, olcsón eladok. Str. Memorandului 4. Kapu alatt. (2241)

ELADÓ alig használt Zephir kálya, 2 oszlop vaskálya, 2000 cserép, faház, Crysler luxusautó. Rimóczi szállító. P. Gării 9. (2273)

EGY prima széna rongypréss eladó. Léb, Str. Ecaterina Varga 12. (2291)

ELADÓ házastelek nagy kerttel, építkezési anyaggal. Str. Plugariilor 68. sz. (2124)

ÓCSKARUHÁKAT veszek és eladok. Grünfeld, P. Unirii 18. (2071)

ÓLÓMOSÓVET megvételre keresek. Str. Tebei 23. (2435)

BUTOROK eladók: Biedermaner szekrények, chaiselongue, cselédágyak összetelva asztalnak használhatók. Str. Brătianu 39. szám. (2324)

GYERMEKKOCSI modern, alig használt eladó. Str. Virgil Onițu 16. (2336)

UTOLÓS divatu sötét barna háló sürgősen eladó. Str. Dragalina 10. Eladás. (2406)

GYERMEKKOCSIT, áramvonalast, kifogástalan állapotban veszek. Ajánlatokat „Tiszta II.” jellegre kiadóhivatalhoz kérek. (2388)

MEGVÉTELRE keresek 1000 MÁV vagy Hofherr komplett garnitúrát. Cimeket ármegjelöléssel Isza Aladár Turda, Str. Banuțu 24. (V T 2584)

ELADÓ 400 kg. fehér, fekete juhgyapjú Dr. Mihail Victorinál, Dej. (2590)

ANGORA fehér, selyem gyapjú nyulak, garantált fajtiszták, más elfoglaltság miatt olcsón eladók. Aiud, Tulburean Victor. (V2589)

PEDIGRÉES angol Setter kölykök eladók, esetleg anyjuk is. Str. Fericelei 21. (V 2358)

JÓLBEVEZETETT uri és hölgyfodrászat központban eladó, vagy önálló társat keres. Ritka alkalom hasonló feltételek mellett. Cím meg tudható Fodrásznál, Str. I. Maniu 4. (2417)

MÉLY gyermekkocsi kintűnő állapotban eladó. Str. Cicio Pop 65. (2494)

HÁZHELYET keresek 60-80 ezer lejig fűtőanyag környékén. Órásüzlet, P. M. Viteazul 2. (2493)

SÜRGŐSEN eladó 3800 négyzetméteres gyümölcsös. Békás mögött. 70 ezer lejtől. Erd. Str. A. Muresan 98. (2490)

ARAGÁZ rezsót, használtat vennék. Weiner, Str. Reg. Maria 32. (2491)

ELADÓ Tordai uton 3 szoba, konyha, speisz, fürdőszoba 1440 mm, hely 383 ezer lej, 1 g. yalupad, pince ajtó, ablakok, vasból, új és használt deszkák ócska kerítés anyag, egy női manechin, 1 vásáros láda, 1 modern üveg lapos íróasztal, ára 5000. Kolozson egy villahely 10.000 lej. Erd. Str. Memorandului 11. ajtó 1. (2445)

ÜZLETBERENDEZÉS eladó. Szenes, Goldis 2. Telefon: 30-31. (2444)

EGY jókarban lévő varrógép eladó. Str. Verde 26. (2443)

ELADÓ egy kétkerekű taliga. Str. M. Foch 145. (2446)

VESZEK fülesbagolyt, vidrát és mindenféle élő vadat Knall Hans, Diauseni u. p. Cafa jud. Târnava Mare. Információt ad Bonet, P. Abatorului 2. sz. (2447)

VESZEK azonnal 2-5 méteres perzsa szőnyegszövedéket, esetleg bérelmem. Str. Grădiniilor 14. (2453)

EGY teljesen üzemképes 6 lóerős fagyógép eladó, esetleg bérbeadó, cséplésre is használható. Str. Cicio Pop 89. (2452)

EGY hálóberendezés eladó. Str. Babes 39. (2460)

ELADÓ gyermekbicikli. Str. Reg. Maria 29. (2159)

KERESEK egy vendéglői hosszú asztalt 2x2 méter hosszú 75 cm széles. Egy jó állapotban lévő plüüs, vagy szövetfüggönyt 5 m hosszú, 3 m szélességben, összevarrva. Fehér és színes alberszokat, jó evőszék közöket 4 és fél méteres rézrudat. Dr. Boddorné, Str. Balcescu 17. (2597)

GYERMEK télikabátok, sötétkék Neumann, 6-8 éveseknek egészen jókarban eladó. Stern, Str. Memorandului 11. (2468)

HALÁLESET mtatt eladó két ház. Str. Mico 35-37. (2470)

ELADÓ barna irodabutor, 3 ajtós Biedermaner szekrény. P. Unirii 10. Asztalos. (2473)

VASTRAVERS-ek, különböző profilokban, vaslemezek 4-7 mm, vastagságban, különböző méretű csövek, szesz és olaj tartályok, szivattyúk hig és sűrű folyadéknak, bőrgyári gépek, „Gall” csuklós láncok használt és új, Körfűréslapok, stb. eladó. Silvania S. A. Cluj, Str. Enescu 1. Ugyanott kiadó ipari célokra igen alkalmas különböző nagyságú helyiségek. (1951)

KÉTLERES főzőkályha és paradicsomos üvegek eladók. Str. Memorandului 2. ap. 13. (2487)

9000 lejtől dióhálók és kombinált hálók rőkmélt, lakácsiszlott konyhák olcsón eladók. Cal. Victoriei 25. asztalosnál. (2488)

ÜZEMKÉPES kisebb teherautó eladó. olcsón. Cal. Lunga 27. (2489)

ÁLLAST KERES

KERESEK bukaresti zenészközvetítőt, elhelyezkedés végett. „Zongorista” jellegre. (2451)

LEVELEZŐK (magyar, román, német) gyorsírók 3 nyelven ajánlkoznak. „Könyvelésben jártas” jellegre kiadóhivatalhoz. (1941)

ROMÁN nő magyar, német nyelvtudással pénztárhoz, vagy más megfelelő állást keres 15 ezer lej garanciával. Ajánlatokat „Komoly” jellegre Rudolf Musse Cluj. (2240)

SZOPTATÓ dada helyet keres. Teréz, C reg. Decebal 11. (2461)

JÓMUNKÁS fiatal borbélysegéd állást keres, vidékre is megy. Str. Masiniștilor 16-a. (V2467)

ÁLLAST KAPHAT

AUTOCAMIONRA fiatal mechanikus sefftört keresek (4500 lej). Cím a kiadóban. (2274)

KIFUTÓLÉANYT felvesz Kató kalapsza lon. Str. I. G. Duca 1. (2323)

TISZTELŐNÖT keres helybeli iparvállalat. Kézelt irt pályázatok személyi adatok és fizetési igények megjelölésével „Szorgalmas munkaadó” jellegre a kiadóba kértünk. (2327)

MASAMOD és kifutó 1 éányt felvesz al landóra Hutsc Kalapüzlet, Reg. Ferdinand 30. (2456)

GYERMEKTELEN házaspárt házimesternek felveszünk. Cím a kiadóban. (2463)

REGAL kávéház ruhatarába románul tudó kisegítő felvétetik. Jelentkezni este. (2596)

KERESÜNK szakácsnőt és takarítónőt. Clinica Gynecologică. (2455)

ÜGYES közleány és szobaleány felvétetik intézetbe. Cím a kiadóban. (2595)

ÜGYES bejárónő felvétetik azonnalra. Cím: Sándorné, Str. Dragalina 21. (2474)

KISZOLGÁLÓ kisasszonyt és kifutófiut azonnal alkalmas Vegetár-étterem, C. M. Foch 1-3. (2469)

ITALMERÉSI brevettel rendelkezőt alkalmasok (készpénzzel rendelkezők előnyben). Cím a kiadóban. (2485)

BEJÁRÓNŐ kerestetik azonnalra is értekezni: P. M. Viteazul 32. (Sóráktár.) (2472)

EGY gyermekszertető mindenest felvennék augusztus 15-re, Str. Mico 13. (2476)

MEGBIZHATÓ zsidóleány felvétetik háztartásba és üzletbe. Str. Dubalarilor 5. (2478)

BEJÁRÓNŐT egész napra felvesz 15-re Str. Vasile Lupu 3. (2481)

BEJÁRÓNŐT azonnalra alkalmazok. Restaurant Carmel, Reg. Ferdinand 33. (2484)

DIÉTÁS konyha vezetésében jártassággal bíró, hosszabb bizonyítványokkal rendelkező háztartónő kerestetik. Hercules babáruhá. (2486)

KÜLÖNFÉLÉK

CFR Mandat de transport birtokosai előnyös feltételek mellett szerezhetik befájukat Lázár fatermelő cégnél, Str. Gh. Baritiu 28-a. (910)

A szamosfalvi fürdő vendéglőjében mindennap elsőrendű cigányzenekar játszik. (2582)

SAKSZERÜ gyermekkocsi javításokat, festést, kárpitozást és mindennemű nikkelezést olcsó árak mellett eszközöl Premier Cluj, Str. Anton Pan 6. (T2521)

MENÜ étlap szerint 18, vacsora étlap szerint 12 lej. Kihordásra is. Este gratar és frissen sülték. Str. Memorandului 11. (2432)

SZABADALMI törvény, bejelentési utasítással 35 lej szerzőnél. Dr. Salamon ügyvéd. Cluj, Str. Matei 5. (2186)

ELVESZETT 1 darab 2020. jelzésű rómkó. Megtalálót kérem adja át Select mozgópénztáránál, ahol megfelelő jutalomban részesül. (2587)

MAGÁNINFORMÁCIÓKAT legnagyobb díszkréció mellett vállalkunk, ügyfeleink kívánságára. Universal, Str. Regina Maria 20. Telefon: 32-18. (2353)

MENYASSZONYI fátolok, koszorúk állandó kikölcsönzése „Dáhlában”. Cal. Reg. Ferdinand 5. (2401)

ELVESZETT szombaton délután a sétatérén egy kis női ezüst karóra. Becsületes megtaláló jutalomban részesül. Cím Str. Rudeanu 20-A. Stern. (2462)

3 uri diákat vagy lányokat teljes ellátásra vállalnék. Str. Iuliu Maniu 29. földszint. (2431)

PONGYOLÁT 60 lejtől, ruhát 100 lejtől varrok. Cím a kiadóban. (2151)

Ne DOBJA EL használt szövetterét, vagy bármilyen kötött árut, a „Mercur” kötőde (P. Carolina 5.) azt szakszerűen kijavítja vagy átalakítja. (2466)

ELVESZETT egy kicsi fehér kutya, sárga foltokkal, aki megtalálta, jelentse Str. Wilson 6. jutalomban részesül. (2471)

TÁRSNAK keresek mesterkönyvvvel rendelkező ügyes női fodrászt. Cím a kiadóban. (2480)

BERENDEZETT élelmiszeres üzletbe keresek társat brevettel 2-3 ezer lej szükséges. 2 szoba, konyha, előszoba, speisz kiadó jutányos áron. Macavei-uca 35, értekezni Str. Romulus 18. (2483)

KIADÓ LAKÁS

HÁROM szobás, komfortos lakás azonnalra kiadó. Cal. Moșilor 54. (2535)

KÉT szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, éléskamra, pince, padlás és mosókonyhaból álló napos lakás azonnal, vagy novemberre kiadó. Cal. Traian 84-a. Értekezni: Str. Văcărescu 7. Biró. (2276)

FRISSEN festett szoba, konyha kiadó. Str. Subdeal 12. (2318)

HÁZASPÁR délelőtti takarításért és udvar gondozásért keres belvárosban házban augusztus 15-re, esetleg szeptember 1-ére szuterin szobát és fizetést kaphat. Strada Băii 33. (2285)

FÜSZERÜZLET teljes berendezéssel, szoba, konyha, előszoba, pince azonnal kiadó, 1200 lej havonta. Érdeklődni Str. Albinei 25. üzlet. (2410)

KIADÓ földszinten irodának vagy műhelynek való szoba. Cal. Reg. Ferdinand 13. (2390)

INTELLIGENS öreg nyugdíjas ur teljes ellátással felvétetik. Cím a kiadóban. (2419)

Öt irodahelyiség és egy nagy terem azonnalra kiadó a volt Munkás Otthonban, Str. Văii 7. szám alatt. (2513)

HÁROM szoba, konyha, külön telek szeptember elsejére kiadó. Értekezni Piața Mihai Viteazul 2. Fehér órástízekben. (2299)

GYÁR-, műhely-, raktárhelyiségek előnyösen kiadók. Érdeklődni Zattler, Str. Horea 6., vasut közelében. (2364)

KÖZPONTBAN négyszobás elsőemelet lakás azonnal kiadó. Ügyvédnek, orvosnak nagyon alkalmas. Str. Memorandului 9. (2354)

KIADÓ 2 szoba, konyha Str. Pop Cicio 22. Értekezni Str. Andrei Muresan 10. Horváth. (2458)

GARZON lakás kiadó november 1-ére Cal. Decebal 3. Egy zongora bérbeadó vagy eladó. (2442)

KIADÓ központban egy szoba, konyha (esetleg kétszoba) önálló napos lakás Str. Matia 5. Portásnál. (2457)

SZÉPEN berendezett 2 személyes szoba a belvárosban azonnal kiadó. Str. Tudor Vladimirescu 15. I. em. (2449)

EGY üzlethelyiség műhelynek is kiadó. Str. Avram Iancu 26. (2448)

KIADÓ azonnal nagy szoba, konyha, speisz Kendőgyárral szemben. Str. Sălcam 32. (2464)

SZOBA, konyha, speisz nagy kerttel, víz az udvaron, kiadó. Str. Maramures 37. (2465)

EGY szoba és konyha kiadó. Str. Florilor 17. (2475)

2 szoba, konyha szept. 1-re kiadó. Str. Prof. Marinescu 11. (2477)

LAKÓTÁRSNÖT keres urinő esetleg ellátással. Str. Elisabeta 4. Apartament 4. (2479)

LAKÁST adok takarítás, mosás ellenében lehetőleg azonnalra. Érdeklődni Soc. Comercială de Bijuterii, Str. Iuliu Maniu 8. (2482)

EGESZSÉGES napos szoba, konyha és butorozott szoba kiadó. Str. Ilie Macelar 8. (2492)

IPARI célokra igen alkalmas helyiségek bérbeadó. Silvania S. A. Cluj, Str. Enescu 1. (1952)

LAKÁST KERES

SZOBA, fürdőszoba, vagy 1 szoba konyha és lakást keresek szept. 1-re a belvárosban. Cimeket ármegjelöléssel „Z. L.” jellegre kérek. (2441)

KÉT vagy háromszobás összkomfortos lakást keresek a belvárosban azonnalra. Cím Mercantil, Str. Berde 2. (2433)

MÜHELYNEK való nagyobb helyiséget keresünk belvárosban. Cím a kiadóban. (2426)

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: Premierslágér: Adriane Lecouvreur. Egy csodálatos asszony szerelmes élete. Fősz.: Ivonne Printemps és Pierre Fresnay. A film előtte új szenzációs Paramount világ-híradó.

SELECT MOZGÓ: Az öt barát. Vivian Romance, Jean Gabin, Charles Vanel a francia filmvilág legjobbjainak remeke. Megrendítő film öt barát történetéről.

URANIA MOZGÓ: Rendkívüli dupla műsor: I. Az élet tükre. Paula Wessely és Attila Hörbiger kiváló duo filmje. Egy modern diákleány élete. II. Szép az élet... Röök Marika világhírű táncosnő egyetlen zenés vígjátéka.

ROYAL MOZGÓ: A legaktuálisabb film. Fegyvert Kínának. Fősz.: Dolores del Río. Kína misztikus élete. Fegyvercsempészek harca. Izgalom, rejtély, kalandok, szerelmek.

THALIA MOZGÓ: Szenzációs nagy ket-tős műsor: I. A vadnyugat hőse. Bob Baker cowboy slágertáncos premiemije. II. A máltai ház. (Leánykereskedők karmaliban). A francia filmgyártás remeke. Vivian Romance világhírű je. Előadások kezdete: 3, 6 és fél 10 órakor.

RIO MOZGÓ: Augusztus 14-20-ig. Mindennap 3, 6 és 9 órai kezdettel, az évad legnagyobb filmvígjátéka. I. A hindusi remek. II. Az csnapuri tigris. Mind két rész egy előadásban. Monumentális rendezésű folklór. Fősz. La Jana, Kitty Jantren, Hans Stüwe és Theo Lingner. Ezen filmnél a kedvezményes jegyek nem érvényesek. Helyárak 14 plusz 5 lej.

— Egy törzsőrmester halálos szerencsétlensége. Baltiból jelentik: Ioan Ioan a baltii helyőrség törzsőrmestere sétalovaglásra indult a város környékén. Meglehetősen gyors iramban haladt, amikor a ló két első lába hirtelen gödörbe került és a ló a földre zuhant. A törzsőrmester kirepült a nyeregéből és olyan szerencsétlenül esett, hogy konponyalapi törést szenvedett. Beszállították a kórházba, ahol rövid idő múlva kiábrándult.

Hirek

NAPTÁR. 1939. Augusztus 15, Kedd.
Róm. kat.: Nagy B. A. Prot.: Mária.
Ort.: Adormirea Maicei Domn. Izr.:
30 Ab.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTET!

GYURIKA ESETEIBŐL

A nagybácsi nyaralni ment rokonaihoz. Rövidesen összebarátkozott az alig 4 éves Gyurika unokaöccsével, akiről az a hír járta, hogy nincs vásottabb gyermek hétfalu határában. A bácsi vendégeskedése alatt is csinált valami kópéságot a Gyurika, mire az apja méregbe jött és dühösen kiáltott rá:

— Ha még egyszer ilyesmit csinál, összetörlek.

A gyermek megszeppent, elpityeredett, aztán reménykedve fordult a nagybácsihoz:

— Ugy-e, édes Imre bácsi, te össze fogsz ragasztani? ...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Augusztus 12-én, szombaton reggeltől, augusztus 19-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Dr. Hintz — Unirii tér, dr. Halász — Cuza Voda tér, Flohr — Regele Ferdinand ut, Diana — Jorga ucca.

— Időjárásjelentés. A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: változó-köny égboltozat, kisebb felmelegedés, reggel és este jelentősebb lehűlés.

— Dr. Heller József szülész, nőgyógyász, sebész, szabadságáról hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte dél után 3—6-ig. Str. I. Maniu 26.

— MELYIK ANYA NEM SZERET-NÉ nagygyá lett gyermekének első tipegéseit és játékeit újra és újra látni? Készíttessen tehát kedves gyermekéről keskenyfilmet, melynek segítségével később 10—20 év múlva is, ismét átéletheti ezen magasztos örömeit. — A filmet a FOTOFILM vetítője segítségével bármikor levetítheti.

FOTOFILM
LEJ. STR. REZ. MARIA 6. TEL. 33-46

— DR. PORSCHE IDEGORVOS augusztus 25-ig külföldre utazott.

— A madridi angol kereskedelmi kamara elnökének titokzatos letartóztatása. Madridból jelentik: Clayton Rayd a madridi angol kereskedelmi kamara elnökét tegnap a katonai rendőrség váratlanul letartóztatta. Néhány óra múlva azután szabadonbocsátották, anélkül, hogy letartóztatása indokát közölték volna vele.

— Orvosi hír. Dr. Csák István a bőrsz. nemibetegségek szakorvosa hazaérkezett s rendeléseit Str. Iuliu Maniu 17. szám alatt tovább folytatja.

— A villámcsapás szénégette a gazdálkodó lovát, feleségét pedig süketé tette. Adarótl jelentik: A közeli Siria községben hatalmas vihar tombolt és többször lesújtott a villám. Teodor Bradean gazdálkodó a tomboló vihar elől az istállóba akarta menekíteni lovait. Munkájában segített felesége is. A villám lecsapott a lovak közé, amelyek közül egyet szénégetett, a gazdálkodó felesége a borzalmas erejű csapástól megsiketült, míg maga a földműves sértetlenül került ki az életveszélyes helyzetből. A faluban élénk szóbeszéd tárgya a villámcsapás és az általa okozott félelem.

— A lettárügyi miniszter Tordán. Pop Traian dr. állami lettárügyi miniszter a napokban Tordán tartózkodott, ahol dr. Sebesi Sándor alpolgármester irányítása mellett folyó közvagyon leltározási munkálatok menetét ellenőrizte és a munkálatok menete fölött legteljesebb megelégedéséig fejezte ki.

Mai nők

Meglepő jellemtanulmány két élő példán

(PÁRIS.) A „mai nő” jellemével lélektanával nagyon sokan foglalkoznak. A modern élet irama, követelményei, a társadalom átalakulása, a kereseti viszonyok megváltozása, számos társadalmi előítélet megszűnése és a sport iránti előszeretettel kétségelentül új nőtipust formált ki. Most két olyan esetről kaptunk hírt, amelyek új színekkel gazdagítják 1939 leányairól alkotott elképzeléseinket.

Franciaország legjobb matematikusa

Az első eset: Párisban az École Normale Supérieure tudvalevőleg a legmagasabb színvonalu tanárképző intézet. Növendékei bennlakók; könyörtelen rostavizsga után összesen mintegy hetvenen juthatnak be egész Franciaország középiskolát végzett legkiválóbb diákjai közül. A „Normalien” odakint fogalom. Ha vizsgáit sikerrel teszi le, elhelyezkedése előre biztosítva van, mert arra még nem volt eset, hogy az állam egyiküket kenyérkereset nélkül hagyta volna.

Ez a mintafőiskola, amely némely tekintetben a mi Eötvös-kollégiumunkhoz hasonlíthat, a legutóbbi időkig ridegen elzárkózott a „gyöngye nem” képviselői elől. Alig 4—5 éve pályázhatnak leányok is a „Normale”-ba való bejutásra. Most történt meg először, hogy e kiváltságos hölgyek egyike első lett egy tantárgyból, lefőzve összes fiu kartsáit. És melyik ez a tantárgy? ... A matematika. Ugy bizony: a francia egyetemek és a „Normale” egyesített versenyén egy fiatal leány érdemelte ki „a legjobb matematikus” büszke címet.

Ha már most valaki azt hinné, hogy a boldog győztes, név szerint Ferrand Jacqueline kisasszony a kékhajisnyák gunyrajzokról népszerű csoportjába tartozik, alaposan tévedne. A 21 éves matematika-bajnoknő karcsu, sötétszőke, kékszemű és arca kimondottan szép. Nincs benne semmi szilkkadtság, semmi nagyképszerűség. Rajong a sportokért, szívesen táncol, saját bevallása szerint már szerelmes is volt és az algebra magas tudományán kívül fölötté vonzák — a detektívregények. (Ami alátámasztja azt a véleményt, hogy a jól

megírt detektívregény hibátlanul levezetett matematikai képletekre emlékeztet.)

— És mik a tervei? — kérdezték a nap piruló hölcsőjétől az újságírók.

— Remélem, elhelyezkedhetem valamelyik vidéki városkában, mint tanárnő — felelte Jacqueline. — Mert csak vidéken szeretnék élni. És — folytatja pillanatnyi habozás után — alig várom már, hogy férjhez menjek. Legálább négy gyereket akarok.

A férjgyűlölő államtitkárnő

A második eset Deauvilleben, az elegáns fürdőhelyen történt, amely tudvalevőleg az angol előkelő társaság kedvenc nyári szórakozóhelye. A csatornán átrándult hírességek között ezen a nyáron feltűnt egy energikus arcú, alacsony, barna hölgy: Miss Casalet Thelma. Nyolc éve képviselő, London egyik „városanyja”, mindenekelőtt pedig a Chamberlain-kormány nemzetnevelési államtitkára. Igaz, emellett egyszerű tenniszjátékos is, az angol füves pályákon több bajnokságot szerzett.

Erről az érdekes hölgyről mindenki azt hitte, hogy nemsokra becsüli a férfiakat. Annál nagyobb feltűnést keltett, hogy az utóbbi időben gyakrabban mutatkozott egy kisportolt, öntudatos felépítésű férfi társaságában, akivel egyébként a tennispályán ismerkedett meg. Az illető ur: Mr. Kerr — foglalkozására nézve újságíró — egy fordultatos párosmerközés során megverte az államtitkár-bajnoknőt és éppen ezzel irányította magára figyelmét.

Minek csúnyák-csavarjuk tovább? Miss Thelma, ugyis, mint államtitkár, ugyis, mint városanya és mint férjgyűlölő, most esküdtött örök hűséget Mr. Kerrnek, még pedig — amire eddig hölgy-államtitkár esetében nem volt példa még Angliában sem — magának az angol képviselőháznak helyiségében.

Amikor megkérdezték tőle, miért választotta a polgári esküvő megtartására éppen ezt a helyet, erősen felelte:

— Életem leghevesebb csatáit eddig is a „House of Commons”-ban vívtam meg. Csak természetes, ha ugyanitt akarom megkezdni a legkeményebb párharcot: a házasságot is.

Fzer régiségbuvár kongresszusa Berlinben

(BERLIN.) Augusztus 21. és 26. között rendezik meg a német fővárosban a hatodik nemzetközi archeológiai kongresszust, amelyre harminc állam küldi ki tudósait. A kongresszuson több, mint ezer archeológus vesz részt, közöttük háromszáz külföldi. A régihez híven ezuttal is főképpen a görög és római régiségek problémájával foglalkoznak. A kongresszus munkatársai öt csoportra oszlanak. Az első csoportban az archeológia módszereivel, a másodikban az egyiptomi és közelkeleti kultúrával, a harmadikban a görög, a negyedikben a római kultúra műemlékeivel és végül az ötödik csoportban a római provinciák és a késő antik művészet emlékeivel foglalkoznak. Az üléseken a legkiválóbb német s külföldi archeológusok tartanak majd előadásokat legutóbbi kutatásaik eredményeiről. A kongresszus utolsó napján valamennyien együtt üléseznek és ezen az ülésen az Olympiában és Carnuntumban végzett legújabb német ásatásokról számolnak be az előadók.

Az archeológusok összefüvetele nem csupán tudományos munkásságuk ismertetésére szorítkozik, hanem a szervezési kérdések megoldásáról is szó lesz, mint például a tudományos folyóiratok, könyvek és fényképanyagok nemzetközi kicserélésének, a tudósok nemzetközi érintkezésének és együttműködésének kérdéséről. A kongresszus alkalmából több kiállítás is lesz Berlinben. Kiállítják az utolsó évtized német régészeti irodalmának termékeit; az állami szépművészeti könyvtár „Az antik művészet a grafika megvilágításában 1500-tól 1850-ig”, a berlini múzeum pedig „A késői antik korszak művészete a Földközi-tenger vidékén” cím alatt rendez nagyszabású kiállítást.

— Az iskolai növendékek egyenruhában tartoznak járni. A nemzetnevelésiügyi minisztérium újabb rendeletet adott ki, amely szerint az iskolai növendékek egyenruhában tartoznak járni és a pedig vagy az intézeti ruhában, vagy az Országos Szervezet egyenruhájában.

A THALIA MOZGÓBAN

Keddtől nagy premier! — A szezon meglepetése! Szenzációs kettős műsor!

I. SHIRLEY TEMPLE világ kedvencének legújabb slágerfilmje!

SHIRLEY MEGMENTI AMERIKÁT II. SÓBÁNYÁK RABJAI

VICTOR MAC LAGLEN és PETER LORRE világfilmje és a legújabb METRO hirdó Minden előadásán személyesen fellép SHIRLEY európai riválisa GERŐ BORCSA

a magyar színpadok dédelgetett csodagyermeké. Előadások: 3, 6 és fél 10 órakor.

Ma hétfőn utoljára: A máltai ház és a Vadnyugat hősei

— Orvosi hír. Dr. Erdős Imre gyermekorvos hazaérkezett. Rendel: Stefan cel Mare tér 2 szám. Délután 3-6-ig.

— AZ UGR BEADVÁNYA. Az Ugriak, a Gyáripárosok Szövetségének kolozsvári igazgatósága beadványt intézett a kolozsvári iparkamarához. Ebben a zsidó cégtulajdonosok és igazgatósági tagok állampolgársági ellenőrzése alkalmával kéri a teljes új cégjegyzéki illeték felszámításának elengedését, illetve csak részbeni igénylését. Kéri továbbá az igazolásokra kifizített augusztus 15-iki hatánap megfelelő meghosszabbítását.

— Lengyel újságíró Kolozsváron. Roman Fajans, a Varsóban megjelenő Kurier Warszawski című lap ismert nevű munkatársa erdélyi tanulmányutra városunkba érkezett. Fajans a legkiválóbb lengyel újságírók közé tartozik, ki a kínai és spanyol polgárháborúban, mint harctéri tudósító működött és kínai élményeiről írott könyve nemrégiben román nyelven is megjelent. A lengyel lapszerkesztő Tadeusz Stafinski kolozsvári lengyel konzul társaságában látogatást tett dr. Coriolan Tataru szarmostartományi királyi helytartónál, akivel hosszasan elbeszélgettek.

— 14 ezer vagon búzát vásároltak eddig a szövetségek. A nemzeti szövetség összeállítására szerint eddig a belföldi szövetségek 14 ezer vagon búzát vásároltak össze az előirt hivatalos áron. Illetékes körök elhatározták, hogy kiviteli célokra csak olyan búzát vásárolnak, amelynek hektóliterenkénti súlya meghaladja a 74 kilogramot. A hadsereg céljaira azonban ennél könnyebb fajsúlyú búzát is fel fognak használni.

— Elutaztak az országból a francia vendégcsékeszkek. André Vasdevan vezetésével tegnap utaztak el az országból a látogatásra ideérkezett francia csékeszkek. Miután befejezték emlékkörutjukat, Vasdevan távozásakor kijelentette, hogy 1941-ben Franciaországban rendezik meg a nagy nemzetközi csékesztáborozást, amelyre az Országos Szervezet szeretettel meghívják és részvételükre feltétlenül számítanak.

— Újjászervezik a takarmányértékesítés rendszerét. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy a takarmányértékesítés rendszerét új alapokra helyezve fogja a jövőben megszervezni.

A leégett Józseffelvéri

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Vettük a következő levelet: Lapjaink hasábjairól olvassuk nemes törekvéseket a szerencsétlen sorsu bukovinai Józseffelvi magyar testvéreink megsegítése érdekében. Alulírottak, mint a Kolozsvári Székely Alkalmazott Társaságának vezetősége, mi is kötelességünknek tartjuk, hogy szerencsétlen fajtestvéreink segítségére siessünk, szerény tehetségünk szerint. Erre a célra lefizettünk pénztárunknál lej 1825 (ezernyolcszázhuszonöt) lejt, hogy az sziveskedjenek a Józseffelvi tuskárosultaknak eljuttatni. Egyben tiszteltetl kérjük, hogy az alábbi részletezés szerint lapjaink sziveskedjenek névszerint az összeget igazolni.

Fécsi Samu 100, Orbán Ferenc 100, Fekete Domokos 100, Nagy Lajos 100, Bíró Elek 100, Márton Miklós 100, Szilveszter Elek 100, Boda László 100, Máthé András 100, Kibédy Albert 50, Gebefügi István 50, Miklós István 50, Gergely Mihály 50, Sebesi Mihály 50, Bíró Imre 50, Fülöp Károly 50, Sándor Gerő 50, Fülöp Gergely 50, Jakab Sándor 50, Mihály József 50, Andacs László 50, Cimbalmos István 50, Csizsár Antal 50, Fülöp Balázs 85, Déza Justina 40, Szilveszter Vencel 20, Hídegh György 20, László Dénes 20, Péterfi György 10, összesen 1825 lej. Sok szerencsét kívánunk további nemessé tisztelettel: Pécsi a. k. elnök. Boda László s. k. főtitkár

Iszpász bácsi halála

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Így mondjuk Ispász bácsi, mert mindenki ezen a néven ismerte a városon. Az igazi neve Ispász Péter volt, foglalkozására nézve pedig nyugdíjas rendőrségi tisztviselő, aki 60 éves korában, boldog házasságának 29. évében hosszú és súlyos szenvedés után szombaton este fél 8 órakor meghalt. Temetése ma, hétfőn, augusztus 14-én délután 5 órakor lesz a köztemető nagy kápolnájából, a gör. kath. egyház szertartása szerint. Ispász Péter, vagy mondjuk így Ispász bácsi évtizedeken volt a rendőrség kötelességtudó, ügybuzgó alkalmazottja, akinek munkája mindig felelősségteljes legteljesebb elismerésével találkozott. Népszerű és rokonszenves egyéniségét pedig ugyszólván mindenki ismerte a városban, főleg pedig a sportemberek, mert Ispász Péter lelkes pártfogója volt a kerékpár sportnak. Sokáig, mint a Románia kerékpárszakosztályának elnöke működött és ezért a kerékpárosok ma délután a temetésén testületileg vesznek részt. A kerékpárosok délután fél 5 órakor a temető kapujánál gyülekeznek kerékpárjaikkal és testületi részvétellel adják meg tisztelüket végső kifejezését Ispász Péternek, akinek halála az egész városban ószinte, mély részvétet váltott ki.

Felhívás!

Hétfői számunkban közöltük a belügyminisztérium MONT osztályának a katonai jelentkezésekre vonatkozó hivatalos közleményét, amelyben megjelöltük, hogy kiknek kell f. évi augusztus 15-re jelentkezniük. Pótlólag közöljük, hogy jelentkezniük kell még a

B. T. 1. bélyegzőjű,

3 csillagos sárga színű mozgósítási parancsal rendelkezőknek is.

Sorozatos zsebmetszések Kolozsváron

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Szokatlanul nagyszámú zsebmetszési ügy tarktította tegnap a kolozsvári rendőrség bünygi krónikáját. Olaru, Nicolae Cuza Vodater 3. szám alatti lakos bejelentette a központi rendőrségen, hogy tegnap délután az autóbúszon ismeretlen tettes ellopta 600 lej tartalmazó pénztárcáját. — Ugyancsak az autóbúszon, a Cosmuța szanatórium—Unirii-tér utvonalon ismeretlen tettesek Popa Augustin plebánus 4500 lej tartalmazó pénztárcáját lopták el. — Roman Isaila dicsőszentmártoni kereskedő, aki üzleti ügyben tartózkodott Kolozsváron, tegnap délután meglátogatta a városi strandfürdőt. Este, amikor felöltözködött, megdöbbenve állapította meg, hogy a kabinban hagyott ruhája zsebéből 18.000 lej értékű aranyórája és óralánc nyomtalanul eltűnt. — Nusszbaum Dávid Regina Marla-ucca 19. szám alatti lakostól ugyancsak a kolozsvári strandfürdő kabinjából 260 lej tartalmazó pénztárcáját és 1500 lej értékű ezüst óráját lopta el ismeretlen tolvaj. — Tegnap reggel Baba Iacob a Fabricilor-ucca 1. számú ház tulajdonosa bejelentette a központi rendőrségen, hogy távollétében ismeretlen tettesek behatoltak vidékre utazott Bran Atanasie bérlőjének lakásába, amelyet majdnem teljesen kifosztottak. — A rendőrség bünygi osztálya valamenynyí ügyben bevezette a legerélyesebb nyomozást és ennek során a sorozatos zsebmetszés miatt két veszedelmes vidéki „zsebvágót” — akiknek nevét a további nyomozás érdekében nem hozzuk nyilvánosságra — tartóztattak le és megkezdtek a kihallgatásukat.

— Lezuhant egy amerikai repülőgép: 12 ember elpusztult. Rio de Janeiroból jelentik: A Panamerikai Airways egy vizirepülőgépe Miami-ból jövet a Cobras szigetek közelében lezuhant. A gépen 12 utas és 4 főnyi személyzet foglalt helyet, akikből 12 meghalt, 4 súlyosan megsebesült. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a gép a leszálláskor a sziget gátjába ütdött.

Véres családi verekedés városunkban

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Véres családi verekedés ügyében folytat vizsgálatot a III. kerületi rendőrség. Epu-re Illés, Dragalina-ucca 88. szám alatt lakó piaci fagyaltárust reggel 8 órában, amikor megjelent a Mihai Viteazul-téren levő sátránál valami szót váltás következtében az ott megjelent különváltan élő felesége egy hatalmas laskanyujtóval agyba-főbe ütötte. A megvert 62 éves férfi az ütések következtében fején hatalmas daganatot, arcán pedig súlyos zúzódásokat szenvedett. A közelben őrszolgálatot teljesítő piaci rendőrök a verekedőket bekisérték a III. kerületi rendőrségre, ahol megkezdődtek a kihallgatások. Ennek során megállapítást nyert, hogy a veszekedés, illetve a tetleges bán-

talmazás abból keletkezett, hogy Epu-re piaci sátra külön költözött feleségének nevén szerepel és így az asszony a tulajdonjogot magának követeli. Ennek alapján a 32 éves asszony ma reggel korábban elment a sátorba és amikor férje is megjelent ott, állítólag el akarta őt onnan távolítani. A fiatal asszony a kihallgatást végző tisztviselő előtt bevallotta, hogy megütötte férjét, de azt hozta fel indokul, hogy nem ő a hibás és egyébként is már volt közöttük hasonló családi ellentét. A kerületi rendőrség erélyes vizsgálatot folytat le a véres verekedéssel fűszerezett családi botrány ügyében, annál is inkább, mert ez már a harmadik eset alig néhány hét alatt.

Luminállal megmérgezte magát egy kolozsvári urinő

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Titokzatos körülmények között elkövetett öngyilkosságot jelentettek vasárnap reggel a rendőrségnek. Fekete Mária Otetuliu-ucca 7. szám alatti lakos vasárnap a kora reggeli órákban öngyilkossági szándékkal nagymennyiségű luminált vett be. Mivel a tett elkövetésekor a lakásban senki nem tartózkodott, az öngyilkosságot a délelőtti órákban fedezte fel a ház egyik ismerőse, aki látogatába jött és megdöbbenve bukkant rá a szobában eszméletlenül fekvő

asszonyra. Értesítették a mentőket, akik első segélyben részesítették, majd beszállították a Park-szanatóriumba. Itt gondos kezelés alá vették, de mivel a méreg már felszívódott szervezetébe, állapota igen komoly.

Az öngyilkosság okát homály fedi. Az urinő élete zavartalan volt, anyagi viszonyai kielégítőek. Ilyen módon teljesen érthetetlenül állanak tette előtt rokonai és ismerősei, akiknek körében az eset nagy feltűnést és részvétet keltett.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség Amerikában

(NEWYORK.) A Southern Pacific vasutvonalon a Nevada hegységeken Renotól nem messze súlyos vasuti szerencsétlenség történt. A szerencsétlenség abban a pillanatban történt, amikor a vonat meg akart állni, mert a

sinen valami akadály bukkant fel. A mozdony áthaladt, de nyolc vagon kicsiklott, 19 személy életét vesztette, 60 megsebesült. Az hiszik, hogy a szerencsétlenség bűnös kezek munkája volt és ezért szigorú vizsgálat folyik.

Továbbra is őthatalmi értekezlet összehívásán fárad állítólag Mussolini

Találgatások Danziggal kapcsolatban — Roosevelt állítólagos levele Sztalinhoz — Moszkva erélyesen cáfol

(SALZBURG.) Ribbentrop és Ciano találkozásával kapcsolatosan nagy szenzáció vált ismeretessé. Ciano egyik bizalmas munkatársa az újságíróknak kijelentette, hogy Mussolini és Hitler legközelebb találkoznak fognak és a találkozás rendkívüli jelentősége lesz.

A párisi Intransigeant salzburgi tudósítása alapján azt állítja, hogy Mussolini őthatalmi értekezlet összehívásán fáradozik, amelyre Német- és Olaszországokon kívül Angliát, Franciaországot és Lengyelországot hívnak meg. Az értekezlet főcélja a danzigi kérdés megoldásán kívül a többi európai kérdések megbeszélése, de Mussolini felvetné a gyarmatkérdések és a nyersanyag lelőhelyek igazságosabb elintézését is. A lap megjegyzi, hogy Páris és London álláspontra szerint egy ilyen őthatalmi értekezlet megtartására a mai idők és hangulat nem tulságosan látszanak kedvezőnek.

MIT IR A FRANCIA SAJTÓ? Ugyancsak Párisból jelentik, hogy Burckhard danzigi népszövetségi megbízottnak utjával kapcsolatban a francia sajtó a találgatások egész sorát közli. Egyes lapok szerint Chamberlain lord Kemslei, a dugszadag angol lapvezér utján bizalmasan közölte volna Hitlerrel és Ribbentrop-al, hogy a maga részéről nem ellenzi egy nemzetközi értekezlet összehívását a vitás kérdések elintézésére, de a jelenlegi időpontot erre nem tartja alkalmasnak. Más lapok arról írnak, hogy Burckhard állítólag kompromisszumos javaslatot készített a danzigi kérdés megoldására és ezt akarja Hitler elé terjeszteni. Vannak olyan jelentések is, hogy Hitler készített volna erre nézve egy újabb

megoldási javaslatot és ezt akarja ismertetni Burckharddal. Ugyanezen források tudni vélik, hogy Hitler kijelentette volna, miszerint előnyösnek tartaná, ha a nemzetközi értekezletbe az Egyesült Államokat is bevonják. A franciaországi szélső jobboldal és a szélső baloldal élesen ellenzi a tervezett öt- vagy hathatalmi értekezletet.

Egyes francia lapok arról írnak, hogy Roosevelt állítólag levelet intézett volna Sztalinhoz, amelyben közös politikát és eljárást javasolt a Távolkeleten Japánnal szemben. Mindezek a hírek azonban még igen komoly és alapos megerősítésre szorulnak. A salzburgi találkozással és az ezt követő eseményekkel foglalkozik a jugoszláv sajtó is. A belgrádi „Vreme” Németország és Magyarország címmel cikket ír és foglalkozik azokkal a külföldi sajtóban megjelent hírekkel, hogy Magyarország és Németország között állítólag súlyos ellentétek lennének és Németországnak agresszív szándékai lennének Lengyelország és Szlovákia mellett Magyarországgal is. A lap megállapítja, hogy ezeknek a híreknek semmi néven nevezendő alapja nincs és éppen gróf Csáky, Magyarország külügyminiszterének a megbeszélésekben történt részleges részvétele bizonyítja legjobban azt a tényt, amit német illetékes körök is a leghatározottabban hangsúlyoznak, hogy Berlin és Budapest között nincsenek és nem is voltak ellentétek. Ezeknek a híradásoknak tehát kár hitelt adni.

CHODASKI ÉS GREISER MEGBESZÉLÉSEI (VARSO.) A szabad város és Varsó közötti vámenellenőrzési ellentétek ügyé-

ben hír szerint Chodaski varsói lengyel főbíztos és Greiser danzigi szenátusi elnök között fontos megbeszélések lesznek. Ezek a megbeszélések éppen ma kezdődnének meg, amkorra megérkezett a lengyel kormány újabb válasza a danzigi szenátushoz a vámenellenőrzési körüli jegyzékváltás ügyében. Remélik, hogy a megbeszélések ezt a kérdést kielégítő alakban fogják rendezni.

MOSZKVA CÁFOL

(MOSZKVA.) (Rador.) A Tass Iroda a leghatározottabban cáfolja azokat a híreket, mintha az Egyesült Államok részéről olyan írásbeli közlés érkezett volna a szovjetekhez, hogy Washington támogatja Moszkvát távolkeleti akcióiban, ha a Szovjet a legsürgősebben aláírja Franciaországgal és Angliával a politikai és katonai megegyezést. Ez esetben Washington Kinának is hajlandó volna megsegítést nyújtani Japánnal szemben. Illetékes helyről közölték a Tass irodával, hogy ezek a híradások francia és angol lapok merő kitalálásai, mert Washington részéről ilyen lépés semmiféle formában sem történt. Ugyanakkor Varsóból jelentik, hogy mértékadó lengyel körök viszont azt a híradást cáfolják meg, hogy Varsó állítólag közölte volna Olaszországgal, hogy milyen lépéseket szándékozik tenni abban az esetben, ha Danzig alkotmányát meg akarják változtatni. Lengyel részről hangsúlyozzák, hogy ilyen lépésre nincs is szükség, hiszen a tengelhatalmak teljes mértékben tisztázva vannak Lengyelország álláspontjával.

(WASHINGTON.) Szombaton éjszaka a partvidékeken megkezdődtek a nagy haditengerészeti gyakorlatok 70 ezer ember részvételével.

Sikeres nyomozásokat végzett a rendőrség

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Sikeres nyomozásokat végzett a IV. kerületi rendőrség. Taricska Miklós Haiduc-ucca 2. szám alatt lakó mázolómester néhány nappal ezelőtt bejelentette a IV. kerületi rendőrségnek, hogy egyik Chintaulu-uccai munkálatánál levő deszkarakaraból titokzatos uton eltűnt néhány ezer lej értékű szerszámkészlete. A bevezetett nyomozás során a kerületi rendőrség közgei elfogták a tettest Orbán Endre munkanélküli mázolóság személyében, akit letartóztattak és kihallgatása befejezése után adják az ügyészségnek.

Megirtuk a vasárnapi számunkban, hogy Pernes Istvánné Dindos-ucca 27. szám alatt lakó volt vendéglősnő bünyvádi feljelentést tett a IV. kerületnél Bakos Anna volt cselédleánya ellenlopás és magánvagyon rongálás címén. Bakos Anna ugyanis volt gazdaasszonyának távollétében, mialatt Bánffy-hunyadon dolgozó férjénél tartózkodott két hétig, beszállásolta magát a lakásba és néhány nap alatt fölforgatva az egész lakást több ezer lej értékű szerszámokat fogyasztott el a barátjaival, végül pedig Pernesné 1200 lej készpénzt is elvitte magával. A feljelentésre a beindított nyomozás alkalmával Bobis Aurel kerületi fogalmazó mára virradólag elfogta a cselédleányt, akit kihallgatása után bekisértek az ügyészségi fogházba.

— A KMSC turista szakosztálya f. hó 15-én 10 napos kirándulásra indul a keleti Kárpátokba. Utirány a következő: Vatra Dornei vonaton, onnan 70 kilométeres tutajut Rápiciuni-ig, az Aranyos Beszterce folyón, Cehlau (1980 m.) Békási szoros, Gyilkos tó, Egyes kő, Gyimes, Tusnád fürdő, Szent Anna kő, Borszék, Kelemen havasok, Negripatak, Vatra Dornei. Indulás kedden reggel 7.40 órakor. Vezető: Reschner Gyula. Gyakorlott turistavendégeket szívesen látunk.

— A Hungária újabb győzelme. Varsóból jelentik: A Hungária a revánsmérkőzésen 4:1 (3:1) arányban újból legyőzte a Polonia csapatát.

Az igazán

gy dolgok valójában kicsi dolgok. Szintetikus, egyszerűségük, mélységük teszi azokat. Hiszen a világ legnagyobb művésze a tökéletesen kifejező egyszerűség. A legmélyebb bölcsesség igen sokszor azokban a földhöz kötött falusi emberekben találjuk meg, akik néhány szóval is rendkívüli élettapasztalatokat tudnak kifejezni és a dolgaik mélyére tapintanak egy-két megfigyeléssel is. Tulajdonképpen minden lélekben megvan az ősi és természetes egyszerűség alapvonása, de azt az ember is differenciálttá és árnyalttá teszi a tapasztalatok és a fejlődés, civilizáció haladása és a művelődés útjait.

Sajnos, igen sokszor ez az árnyalatosság és színváltozásokban való gazdagodás az ősi alapvonások elhomályosításához vezet. Azok, akiknek túlságosan nagy szókincsük és szóhőségük, akik nagy hajlamok arra, hogy a szavakkal csak könnyelmű és meddő játékot folytassanak. Rímjüket, mint az énekező szobaköltők, akik kevésbé értik a kapcsolatot az egész élettel, akik a maguk sokszor csak beképzelt művésziességének elefántcsont-tornyába menekülnek és valósággal élettagnak érzik. Megteremtik külön világukat, amik annál fensőbbes megközelíthetőségéből nézik az élet alakulásait. Pedig az emberi természet meghatározó és döntő kelleke, mondjuk így, lényege az, hogy az életet igyekezzék, vagyis vállalja, akarja és élje. Még pedig ne csak maga külön, jól-elrendezett, egyéni életet, hanem komoly és öntudatos közösségi életet is, ahol az egyén és a közösség érdekeit bölcsen és megfontoltan összehangolják és úgy igyekeznek megvalósítani.

De igen fontos és lényegileg meghatározó eleme az életnek az is, hogy benne mindig érvényesüljenek az ősi törvényszerűségek: az egyszerűség, a természetesség, a becsület, az összetartás. Nem szabad tehát szavakkal játszani, a lényegre rávesző szó-formák közé bejuttatni, álnokoskodni és álarcaskodni. Nem szabad tehát megtévesztő magyarázatok veszedelmes utvesztőibe sodorítani az emberiséget. Nem szabad hibás, téves, vagy beteges elméletekkel és tanokkal zavarni a világ nyugalma. Vagyis beszéljünk mindig férfiasan, nyíltan és őszintén. Ne csúszjunk csavarni a dolgokat, ne igyekezzünk nagyképűséggel, sokszor indokolatlan fontoskodásokkal elterelni az igazságról a figyelmet, fél — vagy látszatigazságok felé.

Az igazi kultúra abban nyilvánul meg és éppen ez különbözteti ma a civilizációtól, amely bizony sokszor minden látszólagos előnyével szemben is káros, hogy az embert és a lelket állítja az élet középpontjába. Az embert és a lelket, mely mindig sorstársa marad neki, akkor is, ha a legegyszerűbb lélekről és akkor is, ha a legdifferenciáltabból van szó. A kultúra csak embert ismerhet, csak tudást, csak műveltséget, csak tehetséget és nem osztályozhatja az embereket külön fajok, hitek és meggyőződések szerint, ha azok az egyetemesség érdekeit nem a leg súlyosabban veszélyeztetik. De ebben az esetben is mindig az emberiség sorsától kiindulva téteti meg a társadalmak biztosítására vonatkozó ellenintézkedéseket velük szemben.

Tegyünk tehát életünk középpontjává az egyszerű elvét az őszinteséget, a természetességet és egyszerűséget. Ez az életforma, amely könnyen megtalálja az utat az egyik szívtől a másikig, hiszen az egyszerű emberek, az igazi jó emberek, a természetes élettel élő emberek gyakorlatilag nyelv nélkül, taglejtésből, szemjából, mozdulatokból is tökéletesen is megértik egymást és a lelkek önként árulnak egymás elé. Miért ne tanuljunk tőlük az élet igazi bölcsességét, a gyűlölködést nem ismerő, a földhöz hűségesen ragaszkodó, a társadalmi-vakulásig fáradhatatlanul dolgozó, egyszerű emberektől. Az igazi nagy szellemek mindig érezték ezt a nagy szellemek mindig érezték ezt a tökéletes összeköttetést a nagy népi tömegek felé, még akkor is, ha nem a

Gyula J. Károly:

(1849. aug. 13. — 1939.)

A világsi katasztrófa

Kilencven évvel ezelőtt tette le Görgei Arthur a magyarországi legyverést az orosz cár főtisztje Rüdiger tábornok előtt

Paskievics fővezér: „Magyarország Felséged lábai előtt fekszik!”

Néhány nappal ezelőtt ünnepeltük Petőfi hősi halálának kilencvenedik évfordulóját s most pedig eljutottunk egy szomorú nemzeti katasztrófa ugyancsak kilencvenedik évfordulójához. Ezelőtt 90 évvel volt ugyanis a világsi fegyverletétel, amellyel következett a győnyörű napoknak, a szabadságharcnak éjszakája: Világos. Görgei Arthur a szabadságharc hadvezére leteszi a magyarországi legyverést az orosz cár főtisztje, Rüdiger tábornok előtt, 1849 augusztus 13-án.

A fegyverletétel

Annak a szomorú napnak a történetét, szemtanúk és olyanok, akik részt vettek az aktusban, így közölték:

Amikor megkezdődött a csapatok felvonulása, az indulás előtt a táborban megrendítő jelenetek egész sorozata ment végbe. A huszárok agyonlőtték vagy szabadjára engedték lovaikat. Kardokat törtek ketté, puskákat roncsoltak össze és ami történt még volt náluk, elvándoroltak. A marcona katonák pedig, kik eddig száz és száz csatában rendületlenül állottak meg helyüket és nem féltek a haláltól, most mint a gyermekek, egymás nyakába borulva keservesen zokogtak.

Igy ért a Szőlős község mellett levő szabad térségre a csapat, ahol megkezdtek a felvonulást. Az elhelyezkedés után Görgei Rüdiger tábornok elé lovagolt és szabályszerűen tisztelegve megteszi jelentését és átnyújtja azokat a pontokat, melyek a csapatok és a polgári egyének kívánságait tartalmazták. Rüdiger, hogy meadja a magyarok vitézségének megillető méltó formális elismerését, mindenekelőtt kijelenti, hogy a tisztek kardjaikat megtarthatják és ingóságai, kocsijai, lovaik stb. felett szabadon rendelkezhetnek. Ezután megkezdődött a szemle, amely alatt a lefegyverzett sereg szótalanul, komoran bámol maga elé. Nagy volt a levertség a huszárok és tüzérek között is. Az ágyuk lemozdonyozva, a lovasság gyalog, nyeregkapához akasztott fegyverekkel sorakozott a szemlére. A fegyverletétel alatt megújultak a legdrá-

maibb jelentek. A zászlókat darabokra tépték és többen, akik nem bírták elviselni a gyász lesújtó keservét, ott, társaikkal szemlélve agyonlőtték magukat. Mihelyt Rüdiger a csapatokat megtekintette és a szokásos jelentést átvette, felvonult négy orosz dísás ezred és körülzárta a lefegyverzett hadtesteket.

„Magyarország Felséged lábai előtt fekszik!”

Igy ment végbe a fegyverletétel 90 évvel ezelőtt. Az összeállított jelentés szerint megadta magát 11 tábornok, 1426 tiszt, 23.163 gyalogos, 4830 huszár, 2551 tüzér. A csapatokat előbb Zarándra, majd Sarkadra kísérték, míg a tisztikar Rüdiger főhadiszállására Kisjenőre vonult. Paskievics fővezér még aznap elküldte I. Miklós orosz cárnak az azóta szomorú szállóigévé vált jelentését: „Magyarország Felséged lábai előtt fekszik.” De mikor ezt megírta, még állt Komárom, mint a sziklaszigeten a világító torony, körülveve a háborgó tengertől. Ez a kis föld még csak akkor, az egész szabad Magyarország.

Haynau Gyula osztrák tábornoknak a „bresciai hírné”-nek a fegyverletételre vonatkozó jelentéséről Bécs városi parancsnoksága a következő hírdetést függesztette ki:

TELEGRAPHI TUDÓSÍTÁS

bárá Haynau tábori szertárnagy 6 felségéhez a császárhoz.

Bárá Haynau tábori szertárnagy 6 felségének a császárnak futár által jelenti, hogy folyó hó 13-án Világos mellett az insurgensek vezére, Görgei, seregének egy nagy részével, mintegy 30—40 ezer emberrel fegyvert nyújtott és magát feltétlenül megadta.

Bécs, augusztus 17-én 1849.

A Cs. és Kir. Városi Parancsnokság.

Ez a szomorú katasztrófa játszódott le 90 évvel ezelőtt és követte ezt az elnyomatás sötét korszaka...

Öröktől ne kellett-e következnie a világsi fegyverletételnek? Afelett, politikuskok, katonai szakértők, történetírók, laikusok rendkívül

sokat vitatkoztak. A fegyverletételt leg többen a nemzeti ügy elárulásának bélyegezték, míg Görgei Arthur nemcsak a vádiratában, hanem számos alkalommal hangsúlyozta, hogy lösz, felszerelés és kellő élelmezés hiányában inkább letette a fegyvert, semhogy kész vágóhídra vigye hadseregét. Ezt a védekező öngazdálkodást annak idején számszerűen is fogadták.

Minden bizonyíték meg van arra, hogy a rettentő helyzetet senki se látta oly világosan és okosan, mint ő. Gondolata az volt, hogy az orosz előtt teszi le a fegyvert, nem pedig az osztrákok előtt és ennek fejében a sereg és az ország számára megmenti a megmenthetőt. Látván, hogy a tulnyomó erő és tömeges szerencsétlenség ellenében a legparatlanabb hősiesség sem használhat, már nagyjában igen bölcsen fogalmazta meg a tisztes és visszavonulást. De csak nagyjában. Azután pedig a cári nagylelkűség csak arra szorított, hogy neki megkegyelmeztek, őt életben hagyták és neki látnia kellett, mint szolgáltatták ki a nemzetet az osztrák bakónak és poroszloknak, mint akasztja fel a brünni hóhér vezértársait, barátait...

Görgei Arthur

A szabadságharc vezére csak 31 éves volt, amikor a fegyvert letette az oroszok előtt. 1818-ban született Toporcon, Szepes vármegyében. 1832-ben lépett katonai pályára s ezen a pályán, mint egyik legkitünőbb katona rohamosan haladt előre. A fegyverletétel után Görgeit Nagyváradra vitték, életének megkegyelmeztek, sorsát elválasztották a társaitól. De többet vesztett az életnél: nevéhez egy nagy nemzeti szerencsétlenség emléke van kötve és elfeledve előbbi diadalainak dicsősége. E szerencsétlenségért a történet nem vonhatja felelősségre, mert az akkori politikai viszonyoknak ez volt a ki nem kerülhető következménye.

A főtiszt

Az egyik francia napilap első oldalán idős férfi arcképe jelent meg. Osz szakkála mellett van, úgy üldöggel asztalra könyöklő, bunak eresztve fejét. „Ki vagy te, bűnös ember?” — kérdezem, azaz csak kérdeznem, mert abban a pillanatban már rá is ismertem. Nem más ő, mint kitűnő barátunk, Tristan Bernard, vidám francia darabok és regények hírneves írója, a nemzetközi sajtó legkaposabb jómondásainak szerzője. Megtudom a kép közé szedett cikkes képből. Bernard mestert újabb nagy kitüntetés érte. A Becsületrendnek eddig is lovagja, sőt parancsnoka volt. Most pedig az államtanács kinevezte őt a „Légion d'honneur” főtisztjévé. Hol lés a baj? — kérdezheti teljes joggal a nyomasztó, de avatottan olvasó. A bajt alpanaszolja a cikkben közölt beszélgetés során, maga az ünnepelt, „Kérem.” — mondja — „eddig, amíg csak egyszerű parancsnok voltam, mindenki tudta, hogy az vagyok. Ott hordtam a piros gombot a kabátom, ünnepélyes alkalmakkor a frakkom hajtókáján. Az emberek meglátták s ha tán azt is tudták, ki fia vagyok, esetleg egy betűmet sem olvastak, 115 tisztelettel néztek fel rám, gondolva: hi, ez nagykutya lehet. Most? Kineveztek főtisztjé. Az eddig nem lényegesen magasabb rangot viseltem a Becsületrend díszes testületében. De ki fog tudniást venni az emelkedésemről? Az új címmel díszlemez jár, amelyet nyakba akasztva az áll alatt kell viselni. Szép, szép, de én rajtam senki sem fogja látni, hogy mellemem a „plaque” elcsúszott. Teljesen eltakarja a szakállam.” Hát ez csakugyan komoly akadály a magas kitüntetés érvényesülésének. Önök talán azt mondják: egy jó bohóc segíthetne. Ugyan kérem, hova gondolnak? Nyilvánvalóan sem lehet. A nagy Tristan szakáll nélkül épp úgy elképzelhetetlen, mint a bibliai Matuzsálem, vagy az abessziniai eknégus. Egyébként nem kell őt féltetni. Ezzel a szakáll-bűntől egyrészt elérte, hogy világszerte tudomást szerzhessen a kitüntetéséről. Másrészt ugyanakkor igazi francia szellemességgel, ki is figurala önmagát, összes eddigi és ez utáni érdemeivel egyetemben

soraikból származtak és ne higgye senki azt, hogy azzal lehet nagyra, ha gög és megvetéssel néz esetleg azokra, akiknek soraiból kiemelkedett. Igazán nagyok akkor tudunk lenni, ha kicsik, alázatosszívűek és engedelmeskedők tudunk lenni akkor, amikor nem pa-

rancsadásra, hanem engedelmessegre van szükség. Mert sokszor az engedelmeség több, mint minden parancs, az alázatosság pedig nagyobb és szebb emberi erény minden képzelet önértéknél és mellkifeszítésnél.

E. A. RODRY
SZEMBEN

A HALÁLLAL

(33.)

— Mikor első ízben csempésztem ki Johnnyt a lakásból, a ház megfigyelés alatt állott. Green bizonyára sokat törte a fejét azon, hogy milyen uton-módon tüntettem el a fiút. Egészen hülyének kellene lennie, ha időközben nem találta volna ki az egyetlen helyes megoldást.

Elhallgatott és az ajtóra nézett. Alig tudtam elfojtani nevetésemet. Bessy jelent meg a küszöbön Yale csikos pizzamájában. Így is bájos jelenség volt, de ügynökül csetlett-botlott. Cipőit az én papucsaimmal cserélte fel és ez a körülmény kedvezőtlenül befolyásolta a járását. Johnny remekül festett nővére ruháiban, de a mozgása ellenállhatatlanul komikusan hatott.

Yale ijedten csapta össze kezét. — Szent Isten, mekkorát lép ez a kamasz. Tipegél... Ugy... De esetlenül tartod magad. Huzd ki magad egy kicsit. — Kutatóan nézett körül a szobában és tekintete a diványon pihent meg. Felragadt egy kis párnát és kritikus szemmel vizsgálta. Bessy a fületővéig elpirult. A következő pillanatban Johnny már lényegesen nőiesebben hatott. Yale elégedetten szemlélte művét. — Helyes... Most még néhány lépést szeretnék látni... Egészen jó, csak a derekadat ringasd jobban... Pompás... Indulhatunk.

Johnny kétségbeesetten nézett a dektívire. — A cipő nagyon szorít. — Yale legyintett. — Az nem nagy baj. Az autóban majd levetheted a cipőt... Most vedd fel a kalapot. A kari máját hajtsd le jobban. Kitűnő... Indulás.

— És én? — kérdezte Bessy. Velem mi lesz?

— Megvárja, amíg visszajövök. Ez a büntetés, mert nem tartotta be az utasításaimat. A barátom majd szórakoztatja. Kicsit buta, de egyébként jó fiú. — Johnny felé fordult. — Szabad a karját kisasszony?... Good bye.

Bessy könnyein át mosolygott, mikor a távozók után becsukódott az ajtó.

XI. Fejezet.

— Furcsa helyzet — szólalt meg Bessy kis idő múlva. — Igazán szerencse, hogy ilyen időben nem jöhetnek vendégek... Képzeld el, ha most egy ismerős beálltana...

— Akkor nem engedném be — vágtam közbe nevetve. — Legyen egészen nyugodt, hozzánk nem járnak hajnali vendégek.

— Remélem — mondta halkán és összekuporodott a diványon.

— Nem fázik?

— Nem.

Néhány percig egyikünk sem beszélt. Végre is én törtem meg a csendet.

— Ha jól látom, az én papucsaimat vette fel? Remélem, elég kényelmesek?

— Oh, nagyon... Talán tulságosan is...

Ujabb hallgatás. Bessy még jobban összekuporodott, pillantása az órát kereste.

— Mennyi ideje mehetett el a barátja?

— Legalább félórát. Talán álmos?

— Nem — tiltakozott ijedten.

— Parancsol egy pohár sherryt?

— Köszönöm...

— Igen, vagy nem?

— Igen.

A hangulat határozottan javult. Már az azon gondolkodtam, hogy felhuzom a gramofont és felteszek néhány eredeti jazz-lemezt, mikor harsány csöngés hallatszott. Ugy összerázkódtam, mintha villanyáram ért volna. Bessy elsápadt.

— Ne nyissa ki az ajtót — mondta halkán.

— Legyen nyugodt. Miattam akár itéletnapig csengethetnek.

(Folytatása következik.)

Ajeeb, a sakkozó csoda, aki Napoleonnal is összemérte erejét

Kempelen Farkas csodálatos sakkautomatájának története

Ajeeb, akiről itt szó lesz és aki e cikk főszerepét játsza, török volt származására nézve; illetve a fabábu, melyre török ruha volt huzva, ezt a nevet viselte. Előtte sakkasztal volt a figurákkal és más semmi. Az asztal másik oldalán pedig üres székek, amely partnert várt.

Azt hiszem, a kedves olvasó mindjárt tudja, kiről és miről van szó: Kempelen Farkas sakkautomatájáról, akit soha senki nem tudott legyőzni. Kempelen ezen a csodagépen kívül még sok mindent vitt végbe: ő vezette a budai vár építését, ő tervezte a schönbrunni kastély szülőkutait, csatorna-tervezeteket készített az Adria-társaság részére, fel találta az írógépet, tökéletesítette a gőzgépet, beszélőgépet készített, stb. Azonban nevét nem ezek tették világhírűvé, hanem a sakkozó automata, amit viszont ő nem sokra becsült. Ez 1769-ben készült a fenti leírás szerint. Ajeeb jobbkarjával a szekrényre támaszkodott, balkézben pedig hosszú pipát tartott, amelyet játék előtt elvettek tőle.

A játék megkezdése előtt Kempelen megmutatta a szekrény összes rekeszeit, sőt bepillantást engedett bárkinek a török belsejébe is. Aztán a szekrényből egy kis l. ádikát és egy vesszőt kivett, amelyeket egy másik asztalkára helyezett, ezzel is rejtelmessé téve a sakkozó automata titkát. Mindig az automata tette a kezdő lépést. A sekket két, a sakkot három fejbőlintással jelezte.

Kempelen a bécsi udvarnál mutatta be gépét először, amely egymásután verte meg a királyi család tagjait. A hatás leírhatatlan volt, futótüzként terjedt el a csodagép híre. A török basa rövid idő leforgása alatt világhírű lett. 1781-ben II. József azt üzent Kempelennek, hogy jöjjön az udvarba, mert Pál orosz nagyherceg látni akarja a gépet. A basa öt hét múlva galában meg is jelent, ahol a császár maga ült le játszani vele. Ugyancsak II. József unszora

lására Kempelen európai körutra indult a géppel. Először Berlinbe ment Nagy Frigyes meghívására, akit meg is vert. A hatalmas uralkodó nagy pénzt ígért Kempelennek, ha elárulja a basa titkát. Azt mondják, a magyarázat nem tartott tovább egy percnél s az uralkodó nevetve mondotta, hogy: „hiszen ezt egy gyermek is megfejtette volna.” A titkot azonban megtartotta, mivel hallgatást ígért.

Kempelen Farkas halála után a gépet Mael Zel híres mechanikus vette meg, aki sok helyen megfordult vele. Schönbrunnban Napoleon ült le Ajeebel játszani. A nézők három-négy lépés távolságból nézték a játszmát. Végül a császár akarattal rosszul lépett egy figurával, amit Ajeeb visszatett a helyére. Mikor a császár szándékosan többször ugyanazt a hibát tette, Ajeeb mérgesen lesöpörte a figurákat a tábláról. Napoleon akkor felállott és láthatóan örült, hogy egy automat is sikerült kihozni a sodrából.

Ezen kívül a csoda-automata még játszott XVIII. Lajos francia s IV. György angol királlyal is és mindkettőt megverte. Később a gép átkerült Amerikába és ide-oda vándorolt, aztán egyszer csak nyoma veszett. Ugy tudjuk, hogy Philadelphiában tűz pusztította el Nyomát köd borítja, mint az igazi legendás hősköt.

Kempelen Farkas csoda-sakkozó Ajeebjéről egész irodalmat írtak össze. Elbeszélések és regények hősei közt elevenedett Ajeeb a török basa. Azt mindenki sejtette, hogy ember kellett elrejtőznie a gép valamely részében, de még mai napig is homály fedi ezt a titkot, csak Nagy Frigyes, a hatalmas uralkodó tudta volna megmondani ezt, de már ő is rég ott porlad a családi sírban, úgy, hogy Ajeeb titka mindig megfejtethetetlen misztikum marad a világnak...

(Silló Vilmos.)

Felvételi feltételek a repülő és tengerészeti iskolákba

1. A medgyesi légi technikai iskola
A medgyesi légi technikai iskola felvételi vizsgálatára jelentkezhetnek az ötödik osztályba a négy elemi iskolát végzett 11—13 éves fiúk folyó évi szeptember 1-éig. A vizsga 1939. szeptember 15-én lesz.

2. Az ipari liceum fémipari osztályának négy osztályát végzett tanulók, akik legkésőbb szeptember elsejéig töltik be ezt az életkort 15—17 év között. A vizsga augusztus 29-én lesz.

A részletes feltételek megtalálhatók a Hivatalos Lap folyó évi július 15-iki 167. számában közölt miniszteri döntésben.

2. A tengerészeti almeisteri kiképző tanfolyam

Ide tanulókként jelentkezhetnek versenyvizsga alapján az elméleti kereskedelmi és ipari liceumok négy osztályát vagy ezeknek az alsóbb tanfolyamoknak megfelelő végzettséggel rendelkező növendékek 15—18 éves korhatárral, legkésőbb a folyó évi október 15-ig töltve be ezt a korhatárt. A vizsga szeptember 20-án lesz a konstancai tengerészeti almeisteri iskolában. A tanfolyam elvégzői közvetlenül a tengerészeti almeisteri iskolába lépnek, amely jól díjazott állami szolgálatot jelent. A részletes feltételek megtalálhatók a 153—939 sz. miniszteri döntésben, amelyet a Hivatalos Lap 1939. évi július 15-iki 161. száma közölt.

3. A folyami kereskedelmi tengerészeti iskola

Ennek az iskolának növendékei versenyvizsga útján a legalább négy tengeretikus kereskedelmi, ipari vagy ezzel

egyenrangú alsó középiskola négy osztályát végzett növendékeiből kerülnek ki. Korhatár 18—21 év, legkésőbb folyó évi november elsejéig betöltve. A vizsgák október 1. és 10. között lesznek a konstancai katonai tengerészeti almeisteri iskola helyiségében. A részletes feltételek megtalálhatók a 232—939. számú miniszteri döntésben, amely megjelent az 1939. évi augusztus 3-iki 177. számú Hivatalos Lapban.

4. A repülőgépek elleni védelemre kiképző altiszti iskola (ACC)

A felvételi vizsgák az ACC altiszti iskolákba az ACA kiképző központjánál f. évi szeptember 20 és 30-ika között lesznek, a Ghencea laktanyában. Az iskola célja, hogy kialakítsa a szakértő altiszteket az ACA légvédelmi szolgálatban és az iskola végzett növendékei ezekbe a csapattestettkbe beosztathatók legyenek. Az iskola időtartama egy év. Az iskola növendékei a tényleges szakaszvezetők és a légvédelmi csapatok, a tűzvezetők, a mérnökök, a repülőflottillák és a repülőállomások önként jelentkezettjeiből tevődnek össze, továbbá a királyi tengerészet egyeségeibe tartozókból a következők szerint: A két évi fegyveres szolgálat elvégzésével, akik 1939 márciusában vonultak be. A tényleges fegyveres szolgálat végeztével a közkatonák és önkéntesek sorából és az első szolgálati év lejártá után. A részletes feltételek megtalálhatók a folyó évi augusztus 3-iki 177. számú Hivatalos Lapban közölt 233—939. számú miniszteri döntésben.

5. A katonai rádiótávírási iskola
Október elsején a légvédelmi műsza-

ki ezrednél vizsgák lesznek a katonai rádiótávírási iskolánál megüritelt helyek betöltésére. Erre a vizsgára jelentkezhetnek a négy középiskolát, ipari kereskedelmi iskolát, vagy a nemzetvédelmi minisztérium által azokkal egyenrangú elismert iskolát végzett növendékek 17—25 év között, ha e korhatárt legkésőbb október elsejéig elérték. Ugyanakkor jelentkezhetnek a vizsgára a hadsereg bármely egységénél levő „csapatgyermek”, a repülő és tengerészet önkéntesei, a tényleges katonai szolgálatot teljesítő közlegények, akik a légügyi és tengerészeti katonai szolgálatban a második, vagy harmadik évet szolgálják, valamint azok is, akik a katonai szolgálatukat befejezték, de fegyvernemükre való tekintettel nem — ha egyébként megfelelnek a tanulmányok és a korhatár tekintetében más felsorolt feltételeknek. A vizsga szóbeli és írásbeli részből áll, amely bizonyítja a jelölt általános műveltségét. A liceum négy osztályának matematikai de különösen fizikai és elektromos alapismereteiből. A feltételeket folyó évi augusztus 7—14-ike között nyilvánosságra hozzák. Rádiótávírási iskolákra információk kérhetők a cotroceni légi, műszaki ezrednél. Az iskolát végzett növendékek távirásmesterek lesznek, akiket a légügyi és tengerészeti minisztérium költségvetéséből fizetnek.

6. A repülés és tengerészet soffőr-és mechanikus kiképző altiszti iskolája

Október elsején a légi műszaki ezrednél vizsga lesz a soffőr-mechanikus altiszti iskolába való felvételre. Jelentkezhetnek mindennemű fegyvernemből szakaszvezetők és káplárok, akiknek sikerült az utolsó szolgálati évben a szakaszvezetői vizsgájukat tényleges szolgálatban, — tekintet nélkül a fegyvernemre — a légügyi, tengerészeti és ACA szolgálatbeli szakaszvezetők a tényleges szolgálati idő második évének végeztével, továbbá az önként jelentkezők közül lett tényleges szolgálatot végző szakaszvezetők. Ugyanakkor vizsgára állhatnak azok a szakaszvezetők és káplárok, akiknek sikerült a szakaszvezetői vizsgájukat az első és második kiképzési évben, tekintet nélkül a fegyvernemre. Tanulmányi követelmény legalább négy elemi osztály és folyó évi november elsejéig betöltött legfeljebb 26 év. Előnyben részesülnek a liceumok volt növendékei, különösen azok, akik ipari liceumokba jártak.

— A Röntgen az állam szolgálatában. A német közegészségügyi minisztérium törvénytervezetét dolgoz ki, amely intézkedik arról, hogy a jövőben Németországban minden lakos számára Röntgen-kártyát állítsanak ki. Ez azt jelenti, hogy a német polgárokat kötelező Röntgen-vizsgálatoknak vetni alá. A vizsgálatok eredményét pedig ezeken a kártyákon fektetik le.

— Zsidótörvény a protektorátusi területen. Prágából jelentik: Miután a cseh protektorátusi kormányzat a zsidó kérdés megoldására vonatkozólag még nem hozott egyeztetett általános intézkedést, a cseh árja művelődési társaság most kérdést intézett a kormányhoz erre vonatkozólag és kérte, hogy hozzon a németországihoz hasonló rendelkezést a zsidóság helyzetének szabályozására. Említett egyesület javaslatokkal is szolgált. Ezek szerint zsidóknak volna nevezendő az, aki egy vagy két zsidó eredetű szülőktől származik, kéri tehát, hogy ismertető jelekkel lássák el a zsidóságot ott, ahol azt a nyilvános szereplés megköveteli. Állami hivatal zsidó ne vállalhasson. A közoktatásban csak a kimondott zsidó iskolákban juthasson szerephez, de árja felügyelet alatt. A zsidóság vagyoni helyzetét évről-évre ellenőrzik. A kormány kövessen el mindent arra vonatkozólag, hogy a protektorátusi területen élő mintegy százezer zsidó a legrövidebb időn belül kivándorlási lehetőséghez jusson. Amint Prágából közlik, a kormány a hozzá eljuttatott emlékiratot tanulmányozás alá veszi és rövid időn belül számítani lehet a protektorátusi zsidó-törvény megszületésével.